LAISVĖ--LIBERTY
Vienintėlis lietuvių kalboje dienraštis Rytinėse valstijose
Metam prenumerata:
Jungtinėse Valstijose $8.00
Dalis Queens apskrityje (N. Y.) .. 9.00
Kanadoje 9.00
Kitur užsienyje 10.00
Pavienio egzempl. kaina 5 centai

LAISVĖ
THE LITHUANIAN DAILY

LAISVĖ--LIBERTY
The Only Lithuanian Daily in the Eastern States
110-12 Atlantic Avenue
Richmond Hill 19, N. Y.
Telephone VIrginia 9-1827—1828
PRICE 5c A COPY

No. 56 ★★★★ Richmond Hill 19, N. Y., Šešt., Kovo (March) 21, 1953 ★★★★ Metai 43-tieji, Dienraščio 35-tieji.

KRISLAI

Lauksime ir pasitiksime.
So. Bostono kvartetas.
Meluokite ir būsite išganyžalia ar raudona? [ti.
Beprotystės padarinys.
Rašo A. BIMBA

Brooklyne turėsime dar vieną gražią kultūrinę iškilmę. Tai bus balandžio 12 d. Kultūriniame Centre ir Centro naudai.

Net iš Montellos apylinkės atvažiuos grupė mėgėjų ir suvaidins mums namų darbo operetę. Jiems vadovauja Onutė Mineikytė.

Visi jų lauksime ir šiltai pasitiksime.

★

Tuo tarpu turėkime mintyje kovo 29 dienos pavasarinį koncertą. Dienraščio direktorių koncertui surengti komisija žada labai daug. Programą pildys visos lietuviškos žvaigždės.

★

Skaitau korespondencijoje iš Worcesterio, kad ten bankete dalyvavo ir labai šauniai pasirodė So. Bostono kvartetas. Kvartetą sudarė S. Paura, R. Niaura, L. Žilaitis ir P. Švedas. Vadovauja S. Paura. Visus juos gerai pažįstu ir visi jie turi stiprius balsus.

Ar nebūtų gražu šitą kvartetą kada nors išgirsti ir mum brooklyniečiams?

★

Nežinau, ar šitie krislai dar pasieks bostoniečius prieš sekmadienį. Jei matysite ir skaitysite, priimkite nuo manęs paraginimą ir dalyvaukite labai gražiame parengime pagerbimui mūsų senos ir taip labai užsitarnavusios veikėjos K. Petrikienės. Su ja susitiksite, pasisveikinsite, o ji jums pasakys prakalbą.

★

Rosenbergai sakė, ir pakartotinai sako, kad jie nekalti, kad jie nuteisti mirtin piktais, provokaciniais išrokavimais.

Bet dabar, sakoma, net iš Washingtono daroma didžiausias ant jų spaudimas, kad jie 'prisipažintų'. Būdami nekalti, sakykitės kaltais! Meluokite ir būsite išganyti!

Kapitalistinė moralė ir kapitalistinis teisingumas priėjo prie to, jog verčia žmones melu gelbėti savo gyvybę.

★

Airiška organizacija, pasivadinusi Society of the Friendly Sons of St. Patrick, suruošė didelę puotą ir pakvietė kalbėti valstybės prokurorą Herbert Brownell.

★

Blaivaus proto žmogui sunku tikėti, kad taip asiliškai kalbėjo toks aukštas naujosios valdžios pareigūnas. Gyrė jis žalią spalvą, o keikė raudoną. Žalia spalva esanti dorovės ir pagarbos spalva, o raudona—"išdavystės, apgavystės ir griovimo!"

Tegyvuoja viskas, kas žalia! Šalin viską, kas raudona!

Kažin ką pasakytų pats Brownell, jeigu vieną gražią dieną jo paties žmona savo veidus ir lūpas išsiteptų tos "dorovės" spalvos dažais. Tai būtų geras išbandymas jo paties dorovingumo: bėgtų jis nuo savo žmonos prie tokios, kurios veideliai ir lūpos gražiai raudoni.

(Tąsa 6-tam pusl.)

EISENHOWERIS SUTIKTŲ TARTIS SU SOVIETŲ PREMJERU MALENKOVU

Sako, jog bent pusiaukelėn eitų į derybas dėl santaikos

Washington. — Prezidentas Eisenhoweris kovo 19 d. pareiškė, jog nemažiau kaip pusiaukelėn eitų į pokalbius su Sovietų Sąjunga dėl santaikos.

Taip prezidentas atsiliepė į Sov. Sąjungos premjero Malenkovo pareiškimą, padarytą susirinkime Aukščiausios Sovietų Tarybos kovo 15 d. Malenkovas tada sakė:

"Nėra tokių keblių ir neišrištų klausimų, kurių negalima būtų išspręsti ramiomis derybomis."

Prezidentas, atsakinėdamas į korespondentų klausimus, taip pat priešinosi republikono senatoriaus Wm. K. Knowlando siūlymui, kad Amerika ragintų Jungtines Tautas pasmerkti Sovietų Sąjungą kaip "užpuoliką Korėjoje."

Eisenhoweris žiūri į tą siūlymą kaip į provokavimą blogesnių santykių tarp Amerikos ir Sovietų Sąjungos.

Sykiu jisai sakė, kad Jungtinės Valstijos turi būti pilnai kariniai paruoštos.

Amerikos laivynas vis saugo Čiang Kai-šeką

Formoza.— Karinis Amerikos laivynas tebesaugo Čiang Kai-šeko kinų tautininkų salą Formozą, kad Kinijos liaudininkai ją neužpultų, — nors prez. Eisenhoweris buvo neva atšaukęs savo laivyną iš jūros ruožto tarp Formozos ir Kinijos sausžemio.

Amerika greitu laiku atsiųs čiangininkams daugiau kaip 100 rakietinių (sprustamųjų) lėktuvų, būsimam Čiango karui prieš Kinijos Liaudies Respubliką.

Siūloma atšaukt Filipinų kariuomenę iš Korėjos

Manila. — Kai kurie valdinės "liberalų" partijos atstovai Filipinų seime reikalauja atšaukti talkaujančią amerikonams filipiniečių kariuomenę iš Korėjos. Jie pyksta, kad Amerika remia Kanados ministrą Lesterį Pearsoną, o ne Filipinų generolą C. Romulą, kaip kandidatą į generalius Jungt. Tautų sekretorius.

Amerikos marinai atmušė atakas

Korėja. — Šiaurinės Korėjos liaudininkai podraug su kinais padarė dvi smarkias atakas ties Bunker Hill, vakariniame fronte.

Amerikos marinai per ryžtingas kontratakas atmušė prasiveržusius pirmyn liaudininkus; paskui su skystosios ugnies švirkštuvais užpuolė ir išdegino kai kurias liaudininkų pozicijas ir, pagaliau, sugrįžo atgal į savo liniją.

Žemės drebėjimas pražudė 1,000 turkų

Gonen, Turkija. — Žemės drebėjimas vakarinėse Turkijos provincijose Kanakkale ir Balikesire pražudė apie 1,000 žmonių. Jau surankiota 535 žuvusiųjų lavonai. 50,000 gyventojų liko be pastogės.

Kartotinai drebėdama žemė, sukeldama griuvimus bei gaisrus, sunaikino ištisus kaimus ir apardė miestelius.

Sovietų Sąjunga švelniai atsako į protestą dėl 7 Anglijos lakūnų žuvimo

Berlin. — Generolas Vasilius Čuikovas, Sovietų kontrolės komisijos vadovas, apgailestavo, kad žuvo Anglijos lėktuvas su 7 lakūnais, beskrendant per sovietinį Vokietijos ruožtą kovo 12 d.

Čuikovas savo notoje Iv. Kirkpatrickui, aukštajam Anglijos komisionieriui siūlė tartis, kad toliau galima būtų išvengti tokių nesusipratimų bei nelaimių.

Čuikovas pakartojo, kad tas karinis anglų lėktuvas skrido per sovietinį ruožtą, nepaisė duodamų ženklų, kad nusileistų žemyn, ir šaudė. Tad ir rakietiniai Sovietų lėktuvai šovė. Penki anglų lakūnai nukrito į sovietinį ruožtą, o du į angliškąjį. Visi 7 mirė.

Taip Čuikovas atsakė į Amerikos, Anglijos ir Francijos protestą dėl to įvykio.

Maskvos radijas atsišaukė į Amerikos žmones prieš atomų bombas

Maskva.—Čionaitinis radijas atsišaukė į Amerikos žmones pasistengti, kad jų valdžia priimtų sovietinį pasiūlymą — padaryti tokią tarptautinę sutartį, kad būtų griežtai, besąlyginiai uždrausta atominės bombas vartoti.

ORAS. — Dalinai apsiniaukę ir nešalta.

Laidojant Čechoslovakijos prezidentą Gottwaldą, buvo dar pabrėžta jos draugystė su Sovietų Sąjunga

Praga, Čechoslovakija.— Klementas Gottwaldas, Čechoslovakijos prezidentas, tapo palaidotas kovo 19 d. su liūdnai iškilmingomis apeigomis. Jo kūnas padėtas Tautiniame Paminkle.

Laidotuvėse kalbėjo Čechoslovakijos premjeras Zapotockis, maršalas Nikolajus Bulganinas, Sovietų Sąjungos apsigynimo ministras, ir kt.

Zapotockis pareiškė:

"Mes prisiekiame, jog niekuomet neužmiršime savo draugiškumo ir saryšio su Sovietų Sąjungos žmonėmis. Tame yra mūsų nepriklausomybės užtikrinimas.

"Mes taip pat neatmesime bendradarbiavimo su valstybėmis, turinčiomis skirtingas santvarkas. Mes esame pasiruošę bendradarbiauti su visomis šalimis, remiantis pagrindais lygybės ir nesikišimo į minius kitų kraštų reikalus."

Maršalas Bulganinas sakė:

"Atsimename, kaip jis (Gottwaldas) paskutinėje savo kalboje, pirm iškeliaujant iš Maskvos, reikalavo dar labiau apsaugoti ir sustiprinti Čechoslovakijos draugystę su Sovietų Sąjunga.

"Tai jis 1943 metais įvykdė saryšį su Sovietų Sąjunga ir pagamino obalsį — amžinai su Sovietų Sąjunga!"

Bulganinas, premjeras Zapotockis ir jo pavaduotojai išnešė Gottwaldo karstą iš Hradcany Pilies ir padėjo ant patrankos ratų. Taip karstas ir atveztas į Tautinį Paminklą.

Laidotuvėse dalyvavo pasiuntiniai iš Kinijos Liaudies Respublikos, Lenkijos ir kitų liaudiškųjų demokratijų.

Gen. Clark moko francūzus, kaip sumušt Vietnamo liaudininkus

Hanoi, Indo-Kin. — Generolas Mark Clark, vyriausias Amerikos komandierius Tolimiesiems Rytams, atvyko į Indo-Kiniją ir duoda francūzams patarimus, kaip laimėti karą prieš liaudininkus Vietnamę.

Gen. Clarkas siūlosi atsiųsti savo karininkus kaip mokytojus. Sako, jie ypač padėtų francūzams rekrutuoti ir lavinti vietinius gyventojus karui prieš Vietnamo liaudininkus. Tad azijatai daugiausia kariautų prieš azijatus, pagal prez. Eisenhowerio receptą. Tuomet dauguma francūzų kariuomenės galėtų būt sugrąžinta Francijon ir tarnautų kaip sudėtinė dalis vakarinės Europos šalių armijos prieš komunizmą.

Francūzų komanda neseniai užgynė net Amerikos korespondentams - tėmytojams pasižiūrėti, kaip Francija veda šį karą ir kaip jai "sekasi."

Bet tas karas taip bankrūtuoja Francijos iždą, kad jos komandieriai jau "palankiai klausosi" generolo Clarko duodamų pamokų. Nes nori iš Amerikos gauti 1,000 milijonų dolerių per metus.

Francija remtų karinį Amerikos planą mainais už bilijoną dol.

Paryžius. — Francijos premjeras Mayeris bažijosi Amerikonų Klubui Paryžiuje, jog dės visas galimas pastangas, kad Francijos seimas užgirtų Amerikos planą — sukurti tarptautinę vakarų Europos armiją kovai prieš Sovietų Sąjungą, įjungiant į tą armiją francūzus, vakarinius vokiečius, italus, belgus, holandus ir luksemburgiečius.

Francijos valdžia pirmiau siūlė visokiais savo priedais pataisyti amerikinį planą. Bet dabar Francijos valdžia jau atsiimtų šlubinančius tą planą pataisymus, jeigu Jungtinės Valstijos duotų jai daugiau piniginiai-karinės paspirties.

O Francijos dabar prašoma paspirtis yra bilijonas dolerių karui prieš Vietnamo komunistus - liaudininkus.

Prezidentas priešingas ieškojimui komunizmo tarp kunigų

Washington. — Prezidentas Eisenhoweris, atsakinėdamas į korespondentų klausimus, atmetė republikono kongresmano Harold H. Velde's siūlymą tyrinėti komunizmą ir tarp kunigų. Velde yra pirmininkas ragangaudiško Kongresmanų Neamerikinės Veiklos Komiteto.

Eisenhoweris pabrėžė, jog bažnyčios yra tikriausia atrama prieš komunizmą.

VAKARINĖS VOKIETIJOS SEIMAS REMIA KARINES SUTARTIS SU AMERIKA

Policija terorizavo vokiečius, smerkiančius tas sutartis

Bonn, Vokietija. — Vakarų Vokietijos seimas kovo 19 d. užgyrė karines sutartis su Jungtinėmis Valstijomis ir vakarinės Europos kraštais prieš komunizmą.

Už karinę sutartį su penkiomis vakarų Europos šalimis balsavo 224 seimo atstovai prieš 165. Du susilaikė nuo balsavimo.

Už vadinamą "taikos kontraktą" su Amerika, Anglija ir Francija pasisakė 226 atstovai prieš 164. Du kiti susilaikė.

Abidvi sutartys reikalauja, kad vakarų Vokietija rekrutuotų pusę milijono armijos ir įjungtų į bendrą tarptautinę armiją prieš Sovietų Sąjungą.

Tūkstančiai vokiečių tuo tarpu demonstravo prieš seimo rūmus, reikalaudami atmesti pavojingas Vokietijai sutartis. Sumobilizuota policija ir gaisrininkai daužė demonstrantus ir blaškė smarkiomis vanderis srovėmis iš gaisrinių vamzdžių.

Premjeras Adenaueris, karštai piršdamas šias sutartis, pasakojo, kad jos bus "tikroji apsauga" vokiečiams prieš Sovietų Sąjungą.

Socialistai seimo nariai kritikavo sutartis kaipo pavergiančias vokiečius kariniams Amerikos planams ir kaipo palaikančias šalies suskaldymą į rytinę ir vakarinę Vokietiją.

Dabar sutartys perduotos vakarinės Vokietijos senatui spręsti.

Socialistai žada kreiptis į aukščiausiąjį teismą, kad atmestų jas kaip priešingas vakarų Vokietijos konstitucijai.

Karinė Tito sutartis su Anglijos valdžia

London. — Jugoslavijos valdovas Tito užbaigė savo pokalbius su Anglijos premjeru ir kitais ministrais. Sutiko įtraukti Jugoslaviją į veiklesnį dalyvumą kariniame ir politiniame vakarų Europos fronte prieš Sovietų Sąjungą.

Anglijos ministrai už tai žadėjo Titui daugiau ginklų, ypač rakietinių lėktuvų.

Šimtai New Yorko daktarų pinigaujasi iš klastingų gyduolių kompanijų

New York. — Susekta mieste bent 472 tokie daktarai, kurie palaikė falšyvas kompanijas su vaistinėmis ir traukė iš jų pelnus, apgaudinėdami ligonius.

Tos kompanijos pardavinėjo paprastus senuosius vaistus, perkrikštytus tik skirtingais vardais ant buteliukų bei dėžučių.

Apgavingi daktarai rašė receptus dėl tų neva specialių vaistų ir dalinosi su vaistinėmis pelnais, gaunamais pagal klastingų kompanijų šėrus. Kai kurie daktarai tuo būdu pelnėsi iki kelių dešimčių tūkstančių dolerių per metus.

New Yorko valstija turi seną įstatymą, kuris baustinai uždraudžia tokius gydytojų sąmokslus su vaistinėmis bei gyduolių fabrikantais. Bet įstatymas nebuvo prieš juos vartojamas.

Rytinė Vokietija gavus šimtus tankų ir patrankų iš Sovietų Sąjungos

Berlin. — Anglai - amerikonai pasakoja, kad Sovietų Sąjunga atsiuntė rytinei Demokratinei vokiečių Respublikai 200 tankų ir 230 prieštankinių patrankų (zenitinių kanuolių).

Kopenhagen, Danija. — Nukrito Baltijos Jūron karinis danų lavinimosi lėktuvas. Nuskendo abudu lakūnai.

1,250,000 geležinkeliečių gauna algos priedą

Washington. — Paul N. Guthrie, vadinamas bešališkas tarpininkas, tarp geležinkelių kompanijų ir unijų, nusprendė, kad turi būti pakelta darbininkams alga po 4 centus valandai ir kad tas priedas būtų atmokėtas, pradedant nuo pernykščio gruodžio mėnesio.

Sprendimas paliečia 1,250,000 gelžkelinių darbininkų. Jų unijos iš pradžios reikalavo pridėti po 18 centų per valandą; paskui sutiko pasiduoti tarpininko sprendimui.

Bevanas reikalauja prekybos su Kinija

London. — Kairesniųjų Anglijos socialistų vadovas seime Bevanas siūlė panaikinti Churchillo valdžios įsakymą, kuris užgina pardavinėti reikalingus Kinijai dalykus.

Mainais už tą užgynimą Churchillas laukia daugiau pinigų iš Jungt. Valstijų.

LAISVĖ

LITHUANIAN DAILY, PUBLISHED BY
The Laisvė, Inc.
Established April 5, 1911
Every day except Sundays, Mondays and Holidays
110-12 ATLANTIC AVENUE, RICHMOND HILL 19, N. Y.
TEL. VIRGINIA 9-1827—1828

President, JOHN GRYBAS; Secr.-Treasurer, WILLIAM CHAPELS
Editor, ROY MIZARA

SUBSCRIPTION RATES

United States, per year	$8.00	Canada and Brazil, per year	$9.00
United States, per 6 months	$4.50	Canada and Brazil, 6 months	$5.00
Queens Co.	$9.00 per year	Foreign countries, per year	$10.00
Queens Co.	$5.00 per six mos.	Foreign countries, 6 months	$5.50

Entered as second class matter at the Post Office of Jamaica, N. Y under the Act of March 3, 1879.

ĮDOMŪS DAVINIAI APIE ZIONIZMĄ

MŪSŲ ŽMONĖS mažai težino apie žydų zionistų organizaciją ir jos praeitį ir dabartį. Mažai zionistų politiką žino net ir dabartinė žydų karta.

Anglų kalboje leidžiamame progresyvių žydų žurnale "Jewish Life" (už kovo mėnesį) Morris U. Schappes pateikia labai įdomų ir išsamų straipsnį, nušviečiant zionistų politiką.

Rašytojas pirmiausiai pažymi, jog zionistų judėjimas buvo ir tebėra **žydiškosios buržuazijos judėjimas**, nežiūrint to fakto, kad jame buvo ir gal yra įtraukta nesusipratusių žydų darbininkų. Žydų zionistų politika, taigi, visuomet buvo reakcinė politika, na, ji tokia ir pasiliko.

Zionistų organizacijos siekimu buvo: įkurti žydų valstybę Palestinoje, bet kaip ją įkurti: veikiant iš vien su tarptautiniu darbininkų judėjimu, kovojant prieš imperialistus, ar prašant iš imperialistų malonės, prieš juos keliaklupsčiaujant?

Zionistų vadovai ėjo paskutiniuoju keliu: jie šliejosi, jie keliaklupsčiavo prieš aršiausius žydų priešus, maldaudami iš jų žydams valstybės.

—:—

ZIONISTŲ organizacijos įsteigėjas ir jos teoretikas buvo Theodore Herzl, nurodo rašytojas Schappe. Ir jis landžiojo į kanceliarijas pas visą eilę žiaurių žydų priešų, prašydamas jiems "kampelio."

Kadaise, prieš pirmąjį pasaulinį karą, zionistai buvo nuvykę pas Turkijos sultoną, prašydami leisti jiems, zionistams, finansuoti Palestinoje tam tikrus žydiškus projektus. Zionistai žadėjo sultonui būti visuomet ištikimais. Bet kvailas sultonas atsisakė jų prašymą išklausyti.

Zionistai lindo pas Vokietijos kaizerį su ta pačia misija, nežiūrint to, kad kaizeris nevaldė Palestinos. Bet ir kaizeris, nenorėdamas pyktis su Turkijos sultonu, norėdamas turėti jį talkininku, žydų buržuazijos prašymo nepriėmė ir ją užtarti atsisakė.

Jie buvo nuvykę ir pas žiaurų anti-semitą Rusijos carinį vidaus reikalų ministerį Plevę su prašymu, su maldavimu užtarti zionistus, padėti jiems įsikurti Palestinoje, bet ir Plevė jų prašymą atmetė.

Zionistai tuomet nuvyko į Londoną ir prašė Anglijos valdžią, kad ji atimtų iš Turkijos Palestiną ir duotų jiems. Anglai imperialistai buvo gudresni; jie visiškai zionistų nuo savęs neatstūmė. Anglų valdžia sakė zionistams: Kam jums Palestina? Mes duosime jums centrinėje rytų Afrikoje provinciją Ugandą; jūs ten telkitės ir neškite kapitalą, dirbkite ir būkite mums ištikimi.

Ugandos zionistams pasiūlymas sukėlė juose nemažą ginčų ir peštynių. Vieni zionistai sakė, jog Ugandą priimti negalima, nes ji niekur nėra minima biblijoje, gi žydai per metų eilę kartojo, kad jie grįš į Jeruzolimą,—Jeruzolimą, kurio Ugandoje nėra. Dėl Ugandos zionistų viename suvažiavime buvo iškilę net fiziškos muštynės.

Tačiau užėjo pirmasis pasaulinis karas. Anglai, ieškodami talkininkų, 1917 metais sutiko su zionistų prašymu ir pažadėjo jiems Palestiną.

Tokia buvo zionistų odisėja. Jie ėjo nuo Ainošiaus pas Kaipošių; jie manevravo, nuolankavo, keliaklupsčiavo—visuomet imperialistams, visuomet su jais, nurodo rašytojas Schappes.

—:—

TODĖL visai nenuostabu, kad šiandien tie patys zionistai kartoja savo pranokėjų darbus, kad jie tarnauja Amerikos imperialistams, kurie duoda jiems už tai dolerių.

GUDRUS AKTORIUS

FILMŲ aktorius Robert Montgomery, sako United Press, siūlo tokį receptą komunizmui sumušti: visos "laisvosios tautos" turėtų pareikšti ultimatumą, kad jų, "laisvųjų tautų," galutinas siekimas yra pasaulinė revoliucija prieš komunizmą.

Ką tai iš tikrųjų reiškia, gal tik pats Montgomery težino. Kokia gi revoliucija prieš komunizmą galėtų būti? Veikiausiai ji reikštų tai: sugrąžinti dvarus ir fabrikus ponams ir kapitalistams. Bet tai nebūtų revoliucija,—tai būtų kontr-revoliucija.

FRANKO TEBESIDARBUOJA

NEW YORK TIMES korespondentas Madride praneša, kad šiomis dienomis budelio Franko militarinis teismas Barcelonoje teisė 38-nis jaunus žmones ir nubaudė nuo vienerių iki 15-kos metų kalėjiman.

Teisiamieji buvo kaltinami priklausyme Partido Socialista Unificado Catalan (Apvienytai Catalano socialistų partijai). Teismas surado, kad teisiamieji buvę komunistai.

Tūli teisiamųjų buvo suareštuoti prieš virš 2-jis metus; per visą tą laiką jie buvo kankinami kalėjime. Dabar vėl į kalėjimą bus subrukti.

Taigi Ispanijos liaudies tironas "tebesidarbuoja"!

Piliečiu tapimo procedūra pagal naująjį imigracijos įstatymą

Nors bendroji Amerikos piliečiu tapimo procedura naujojo McCarrano-Walterio Imigracijos ir Tautybių įstatymo ir nėra radikaliai pakeista, įsidėmėtinos kaikurios pataisos.

Visų pirma, nėra būtina išsiimti "pirmųjų popierių" (oficialiai vadintų "declaration of intention") pilietybei gauti dokumentus. Dabar kiekvienas asmuo, teisėtai atvykęs į šį kraštą ir išgyvenęs tam tikrą metų skaičių, gali tiesioginiai be jokių kitokių pasiruošimų prašyti pilietybės.

Galima išsiimti ir "pirmuosius popierius"

Kartais, kad gautų darbą svetimtautis, turi patiekti "pirmuosius popierius", o kartais ir dėl kitų priežasčių. Dėlto, kiekvienas teisėtai atvykęs asmuo, vyresnis virš 18 metų amžiaus, gali gauti šiuos dokumentus, jei jis jų nori, kreipdamasis į Immigration and Naturalization Service. Mokestis už juos, vietoj buvusių $3.00, penki doleriai. Jei pirma amžius buvo 20 metų, dabar šiuos dokumentus gali gauti kiekvienas ne jaunesnis kaip 18 metų.

Taigi, užpildžius tuos "pirmuosius popierius", kurie dabar nebūtini pilietybei gauti, pagrindiniai žygiai yra šie: turi būti užpildoma įpilietinimo prašymo forma, laukiama pašaukimo į apklausinėjimą, užpildomas pats prašymas (kurį įteikiant sumokama $10) ir galiausiai būna viešai teisme dar kartą apklausinėjamas.

Pirmasis apklausinėjimas

Jis nėra teisme, bet pas Imigracijos ir Naturalizacijos Tarnybos specialų tardytoją, kuris turi apklausinėjamąjį rekomenduoti. Galutino apklausinėjimo metu teisėjas kaip tik šia rekomendacija daugiausia remiasi ir po to pati įpilietinimo procedūra atliekama.

Pirmojo apklausinėjimo metu tardytojas daugiausia dėmesio atkreipia į klausinėjamojo asmens "gerą moralinį charakterį". Negalima būtų tiksliai apsakyti, kas turima galvoje šiuo terminu, ir praeityje jo apibudinimas buvo paliktas tardytojų ir teisėjų valiai, kurie gi nevienodai jį savo nuožiūra apspręsdavo.

Kaikurių prašymai būdavo atmetami

Pagal naująjį įstatymą tardytojo ir teisėjo nuomonės tebėra svarbus veiksnys įpilietinimo procedūroje, tačiau įstatyme yra sužymėtos kelios specifinės asmenų grupės, kurių negalima laikyti turint "gerą moralinį charakterį." Kaip tai, asmenys nubausti už žmogžudystę ar padėję nelegaliai atvykti į šį kraštą, chroniški girtuokliai, vagys ir prostitutės, narkotikų naudotojai ir prekybininkai, žulikai, apgavikai ir jiem panašūs. Visi asmenys, išsėdėję kalėjime "dėl bet kokių priežasčių," daugiau kaip 180 dienų, taip pat negali gauti pilietybės. Nors įstatyme "asmens moralė" sprendžiama iš jo penkių metų laikotarpio, tardytojas gali susidaryti įspūdį iš apklausinėjamo asmens viso gyvenimo ir susidaryti neigiamą įspūdį ir dėl kokių nors kitokių priežasčių čia nesuminėtų.

Kaikurios išimtys

Nors pilietinimo nuostatai reikalauja, kad prašantysis mokėtų skaityti, kalbėti ir rašyti angliškai, asmenys išgyvenę teisėtai "Jungtinėse Valstybėse daugiau negu 20 metų ir turėję 1952 gruodžio 24 d. daugiau negu 50 metų, turi išimtį.

Prašantis pilietybės turi būti "pastoviai išgyvenęs Jungtinėse Valstybėse nemažiau kaip penkis metus iki prašymo užpildymo dienos." Iškeliavimas iš šio krašto neilgiau kaip 6 mėnesiams "laikomas šios taisyklės nesulaužantis". Tačiau naujasis įstatymas apibūdina, kad iškeliavimas ilgiau kaip 6 mėnesiams, bet trumpiau kaip metams, turi būti kuo nors pagrįstas, kad jo pagrindinė gyvenimo vieta vistiek buvo Jungtinėse Amerikos Valstybėse. Kitaip, jam tektų vėl iš naujo skaičiuoti penkis metus. Kandidatas negali per tą laukimo periodą būti ilgiau užsienyje, negu J. A. Valstybėse, nurodo naujasis įstatymas.

Svetimtautis vedęs ar ištekėjęs už Amerikos piliečio pilietybei gauti turi būti išgyvenęs JAV-se tik tris metus, kad galėtų pradėti įsipilietinimo bylą (anksčiau laikas būdavo nustatomas net ir trumpesnis, atsižvelgiant į susidėjusias aplinkybes). Vyras ar žmona, Amerikos piliečiai, kuriuos vedęs ar ištekėjęs prašo pilietybės, turi būti buvęs piliečiu bent laukimo periodu ir jie turėjo gyventi vedybinį gyvenimą. Svetimtautis turi būti išgyvenęs mažiausia šešis mėnesius valstybėje, kurioje jis užpildo prašymą.

Visos rasės turi vienodas teises

Naujasis įstatymas vienodai įpilietina visų rasių svetimtaučius. Tai daugiausia paliečia japonus, korėjiečius ir visą eilę kitų aziatų, kurie negalėjo gauti pilietybės pagal senąjį įstatymą.

Praėjo daugiau kaip 150 metų iki šitas diskriminuojantis rasinis nuostatas buvo pašalintas iš JAV įsipilietinimo procedūros. Idomu, kad pirmasis 1790 metų imigracinis įstatymas tekalbėjo apie 'baltuosius laisvus žmones' — 1871 metais piliečiais buvo leista tapti Afrikos kilmės žmonėms; 1940 metais visoms Pietų ir Šiaurės Amerikoj gyvenančių žmonių rasėms; 1943 metais kiniečiams; 1946 filipiniečiams ir indusams — ir 1952 metais visoms žmonijos rasėms.

Common Council.

Kodėl karas gali kilti tarpe kapitalistinių kraštų?

Vilniaus Tiesoje (sausio 14 d.) tilpo V. Lukaševičiaus straipsnis "Nesutaikomi prieštaravimai imperializmo stovykloje." Straipsnio autorius lukštena Stalino straipsnį "Ekonominės socializmo Tarybų Sąjungoje problemos."

Lukaševičius tvirtai atsistoja ties naujo karo klausimu. Ar būtinai naujas karas turės kilti bei prasidėti tarpe socialistinių kraštų iš vienos pusės ir kapitalistinių kraštų — iš kitos? Nebūtinai. Labai galimas daiktas, kad karas pirma iškils tarpe kapitalistinių kraštų. Ir štai kodėl:

"Prieštaravimai tarp kapitalizmo ir socializmo yra stipresni, negu prieštaravimai tarp kapitalistinių šalių. Tai yra teisinga teoriniu požiūriu. Tačiau tai yra teisinga ne tik dabar, bet buvo teisinga ir prieš antrąjį pasaulinį karą, kuris tačiau prasidėjo pirmiausia ne prieš TSRS, o tarpe kapitalistinių šalių. Kapitalistams karas prieš Tarybų Sąjungą yra pavojingesnis, negu karas tarpusavyje. Imperialistai įsitikino, kad karas prieš socializmo šalį baigiasi nepageidaujamais kapitalistams rezultatais. Konkrečiai, antrojo pasaulinio karo rezultatas buvo tolesnis bendrosios kapitalizmo krizės pagilėjimas, tolesnis kapitalistinio pasaulio susiaurėjimas, eilės kapitalistinių vyriausybių žlugimas, o Tarybų Sąjunga iš karo išėjo ne tik nesusilpnėjusi, bet dar labiau sustiprinusi savo pozicijas. Karas prieš TSRS būtinai turi iškelti klausimą dėl paties kapitalizmo egzistavimo — štai kas baido net labiausiai užkietėjusius imperialistus.

"Antra, kapitalistai patys netiki TSRS agresyvumu, nors ir triukšmauja apie šį tariamą "agresyvumą." Kalbos apie TSRS "agresyvumą" imperialistams reikalingos pridengti savo grobikiškiems tikslams, apgauti masėms. Kapitalistinių šalių valdantieji sluoksniai žino, kad Tarybų Sąjungos taikingoji politika yra tvirta, kad mūsų šalis neužpuls kapitalistinių šalių. Apie mūsų Tėvynės taikingumą žino taip pat ir platūs gyventojų sluoksniai visose šalyse.

Kapitalizmo sistemą stumia į pražūtį prieštaravimai, gimę ir išsivystę pačios kapitalistinės santvarkos gelmėje ir ypač sustiprėję imperializmo laikotarpiu. Po antrojo pasaulinio karo, pagilėjus bendrajai kapitalizmo krizei, prieštaravimai tarp kapitalistinių šalių pasidarė dar labiau nesutaikomi, negu bet kada anksčiau."

Aluminiame inde virti maistą – pavojus sveikatai

(Pabaiga)

Daktaras Le Hunte Cooper todėl nurodo, kad:

"Aluminas daro įdegimą skilvyje ar bile kur. Žarnose dėl to gali atsidaryti skauduliai (ulcers). Aluminas kliudo gleivines vidurių plėves ir kenkia gleivėtų syvų sudarymui; tatai gi skaudžiai paliečia nervų linijas."

Buvo atsitikimų, kad alumino nuodai pagadino nervų sistemą. Dėl to žmonės ilgą laiką sirgo; ir kada, po daktarų ištyrimų ir nurodymų alumino pavojaus, susilaikė nuo aluminių indų vartojimo, tik tada pradėjo pasveikti.

Dr. Cooper, kartotinai kalbėdamas, paženklina:

"Leistina mums niekados nepamiršti, kad čia kalbama grynai apie žmoniškumo reikalą. Žmoniškumas turi būti pirmoje vietoje. O tie įrodymai yra padaryti, remiantis pamatu dėlei sveikatos atsteigimo, kas ir būna, kada žmogus nustoja gaminti valgius aluminiuose induose."

Matote, kaip gražiai ir aiškiai yra išdėstyta apie žmoniškumą ir žmonių gerovę. Ne ilgi išvedžiojimai, ne doleriu paremta logika, bet rūpestingas, griežtas nurodymas dėl sveikatos pataisymo.

Išvada gi tokia: "Romansuoti" su tokiais indais, kurie ėda tavo sveikatą, tai žmogus turėtum būti dviem amžiais pasilikęs užpakalyje progreso.

Reikia atsargesnio užsilaikymo, ypač senesnio amžiaus veikėjams, organizacijų darbuotojams. Ne "frankfurtą strioku praryti" ir šaltu alum užsigerti! Jei taip darai, tai nesitikėk pastovios sveikatos. Geriausia yra namų valgis. Bet sykį pavalgęs, nemaišyk daugiau iki kito pavalgio.

Mūsų pažangieji darbuotojai yra labai brangūs žmonės; tai turėtų gyventi daug ilgiau, negu dabar gyvena.

K. Depsas

Jungtinių Tautų vėliava buvo pusiau nuleista pagerbimui Juozo Stalino.

Klausimai ir Atsakymai

Klausimas:

Gerb. Redakcija, malonėkite paaiškinti šį dalyką: Vilniaus "Tėvynės Balse" (1952 m. rugsėjo 2 dienos) straipsnyje "Taip auga meistriškumas," meistrais vadina sporto mokytojus. Man rodosi, tai klaidinga. Meistrai turėtų būti vadinami mechanikai. Taip jau yra priprasta juos vadinti nuo senų laikų.

Širdingai ačiū!

V. Kazlauskas

Atsakymas:

Žodis **meistras** yra kilęs iš lotynų kalbos. Italai sako: "maestro," anglai sako: "master," lietuviai sako: "meistras." Taip, Lietuvoje seniau buvo vadinami meistrais, pav., dailydės. Tam tikrose Lietuvos dalyse žmonės dailydžių kitaip nevadino, kaip "meistrais." Bet tai neteisingas pavadinimas. Bent koki mechanikėlį negalima vadinti meistru. Maestro, master, meistras yra taikomas žymiems mokytojams, muzikams, ir tt., savo srityje gražiai atsižymėjusiems, aukštai pakilusiems. Jeigu sakoma "taip auga meistriškumas," tai reiškia: puikiai auga sporto mokytojų pasiekimai, žinojimas. Galima, tiesa, vadinti meistru ir dailydę ir bent koki mechanikų, jei jis savo profesijoje aukštai pakyla, ją gerai, meistriškai, meniškai užvaldo.

Vaizdas Maskvos Raudonojoje aikštėje laike Stalino laidotuvių. Pirmosiose eilėse eina valstybės ir partijos vadai. Tarpe jų randasi ir Kinijos Liaudies Respublikos užsienio reikalų ministras Chou En-lai, kuris vadovavo Kinijos delegacijai šiose laidotuvėse.

ŠYPSENOS

Visokių svarų esama

Demokratas: "Matyt, Anglijoj moterys yra neparastai riebios."

Republikonas: "Kodėl gi tu taip manai?"

Demokratas: "Nagi, šį rytą laikraštyje skaičiau, kad Londone viena moteris net devynis šimtus svarų prarado."

-:-

Gavo pinigų vertę

Gydytojas pasitiko gatvėje Rudienę ir klausia: "O kaip jūsų vyras? Ar davėte jam tų miegamųjų miltelių, ką aš užrašiau?"

"Taip, daktare, daviau," sako Rudienė. "Jūs liepėte duoti jam tiek miltelių, kiek ant nikelio galima jų pakabinti, bet neturėdama tuo tarpu nikelio aš pavartojau centą ir daviau jam penkis kartus tiek miltelių, kiek galima ant cento jų pakabinti. Tai dabar jau penktoji diena, kai jis ramiai sau miega."

Sutaisė **Kas Kitas**

Išleidimas eilių knygos ir tikėjimasis būti pagirtu tai tas pats, kaip į gilią tarpukalnę mesti rožės žiedo lapelį ir tikėtis išgirst jo nupuolimo atgarsi.

D. R. Perry

LITERATŪRA IR MENAS

H. Korsakienė.

Vilnietė muzikos mokytoja: Liudmila Kėželytė

VILNIUS.— Blausus ankstyvas žiemos rytmetis. Kiemsargiai jau baigė valyti šaligatvius, užgęsta paskutiniai elektros žibintai. Bundančios Vilniaus gatvės gyvėja: garsiai trimituodami pravažiuoja autobusai pilni keleivių, visomis kryptimis žmonės skuba į darbą. Bėga moksleiviai, nešini sunkiai knygų prikrautais portfeliais su trinksinčiomis už pečių kuprinėmis.

Stasio Šimkaus gatvėje jau nemažas judėjimas. Mažieji muzikai renkasi į savo dešimtmetinę mokyklą. Pasišokėdamos bėga mergaitės su plačiomis gaidų papkėmis, nedidelis berniukas tempiasi kone didesnį už save futliarą su smuiku. Senas trijų aukštų namas atgyja: erdviuose koridoriuose kauksi žvalūs žingniai, aidi linksmi balsai.

Skardus mokyklos varpelis paskelbia prasidėjusią naują darbo dieną. Moksleiviai išsiskirsto po klases, ištuštėja koridoriai ir pedagogų kambarys. Darbo rimtis apgaubia senąjį mokyklos namą. Dažnas praeivis, eidamas gatve pro šalį, stebteli ir, pakėlęs galvą, įsiklauso į sklindančias iš šios jaunųjų muzikų kalvės įvairiagarses melodijas: štai, neįgudę dar vaiko pirštai kartoja pratimą, mažo violenčelisto ranka vedžioja dar neklusnų smičių, arba ausis pagauna jau darnius kvarteto ar trio garsus.

Liudmila Kėželytė palinksta savo kabinete prie stalo. Visi jos vadovaujamos mokyklos, lyg didelio gyvo organizmo, reikalai iškyla prieš ją, apspinta ją nė valandėlės ramybės neduodančiu spiečiumi.

Jau šešti metai Liudmila Kėželytė veda mokyklos darbą, atiduodama visas geriausias savo jėgas jos organizavimui. Metai iš metų mokykla auga, tvirtėja tiek darbo drausmės, tiek jo apimties ir kokybės atžvilgiu.

Savo sunkiame ir atsakingame vadovo darbe Liudmila Kėželytė remiasi patikimais talkininkais: tai pasišventęs mokyklos pedagogų kolektyvas, išaugęs ir sustiprėjęs drauge su mokykla. Pati direktorė ir visi kolektyvo nariai atliko pasitobulinimo seminarus Maskvoje, mokydamiesi iš patyrusių muzikos specialistų. Naujai įkurtame mokykloje chorų skyriuje darbas yra tvarkomas žinomojo Sviešnikovo choro pavyzdžiu, o naujai įsteigtą choreografijos skyrių šefuoja garsioji baleto mokykla prie Didžiojo Maskvos teatro. Tačiau labiausia Liudmilai Kėželytei padeda darbe jos didelė meilė muzikai ir jaunajai kartai, neišsenkantis noras juo plačiau paskleisti muzikinę kultūrą mūsų priaugančio jaunimo tarpe.

Sunkus ir kietas buvo Liudmilos Kėželytės kelias į muzikos pasaulį. Neturtingo tarnautojo duktė, šešiolikos metų netekusi tėvo-maitintojo, pati savo jėgomis mokėsi ji Petrogrado konservatorijoje, pamokomis užsidarbiaudama sausos duonos kąsnį.

Buržuazijos valdomoje Lietuvoje jai teko patirti nelengvą likimą mokytojo, gyvenančio iš privačių pamokų, kai muzika buvo prabanga, prieinama tik turtingiesiems. O tuo tarpu talentingi mūsų liaudies sūnūs ir dukros skurdo pasbuožes, tik karklo birbinėle ar neišmoningu skudučiu teišdainuodami savo karčią piemenėlio dalią...

Tik nuo 1940 metų prasidėjo naujas gyvenimas. Ilgus amžius nešę kapitalistų ir buožijos jungą, Lietuvos darbo žmonės buvo pažadinti kūrybingam darbui. Buvę piemenėliai-dūdoriai ir visi talentingi darbo liaudies vaikai susirinko į naujai atidarytas mūsų krašte muzikos mokyklas.

Liudmila Kėželytė buvo pakviesta tuo metu dėstyti Kauno konservatorijoje. Po Didžiojo Tėvynės karo ji persikėlė į Vilnių, o nuo 1947 metų ėmė sėkmingai vadovauti dešimtmetei muzikos mokyklai. Kėželytei jau sukako 60 metų amžiaus.

...Kupinos įtempimo bėga darbo valandos. Mokyklos direktorė aplanko klases, kur ji pažįsta kiekvieną mokinį, atsimena jų vardus, žino jų darbo sąlygas namie ir džiaugiasi kiekvieno laimėjimu bei jaudinasi dėl kiekvieno nepasisekimo. Su būdingu jai reiklumu ji patikrina, kaip nulinėje klasėje — mažiausieji pipirai sprendžia uždavinius, kaip antrokai atlieka ritmikos pratimus... Grįžusi į kabinetą direktorė kalbasi su atsilankiusiais tėvais, tariasi su pavaduotojais. Atidžiai dar kartą peržiūrinėja statybos projektą, ir jos veidą nušviečia gilus džiaugsmas: štai vaizduotės akimis ji jau mato savo ilgametės svajonės įsikūnijimą — naująjį muzikos mokyklos rūmą. Tačiau to dar negana! Krašte tiek daug talentų, tiek daug svajojančių apie muziką, nuolatos ateina laiškai su prašymais... O tuo tarpu mokykla neturi dar savo bendrabučio ir negali visų trokštančių pasišvęsti muzikos menui, priimti į savo motinišką globą.

Didelio darbo pareikalauja iš savo vadovės sudėtingas muzikos mokyklos organizmas, tačiau Liudmila Kėželytė nesigaili jėgų, o turi ji jų dar daug — visada gyva ir judri, visada giedriai nusiteikusi.

Kukli, kritiškai vertinanti savo darbą, Liudmila Kėželytė pirmą kartą pajuto pelnytą pasididžiavimą vadovaujama mokykla ir visu jos kolektyvu, kai pirmosios laidos du jos auklėtiniai Maskvos konservatorijoje gavo geriausią įvertinimą. O kai parodomuose koncertuose į estradą išeina mokyklos auklėtiniai, pilni tikėjimo savo veržliu talentu ir šviesia ateitimi, kai į salę tvinsta orkestro garsai — tada kupina laimės mokyklos vadovės širdis ima plakti vienu ritmu su viso kolektyvo jauna širdimi.

Dešimtmetės muzikos mokyklos kolektyvas, mylėdamas ir gerbdamas savo vadovę komunistę, įvertindamas jos didelę visuomeninę ir organizacinę veiklą, išstatė Liudmilą Kėželytę kandidatu į Vilniaus miesto tarybos deputatus.

Kultūrinės žinios

RANKVEDŽIAI MENININKAMS

VILNIUS.— Respublikinės Profesinių sąjungų tarybos leidykla išleido masiniu tiražu Liaudies kūrybos namų paruoštus metodinius leidinius meninės saviveiklos kolektyvams: D. Tunkelio brošiūras "Režisieriaus darbas su atlikėjais" ir "Saviveiklos teatro scena ir jos įrengimas". Taip pat numatyta išleisti P. Milosovo "Vadovavimas chorui", J. Umbraso "Dailiojo skaitymo metodikos pagrindai", o taip pat "Sienlaikraščio apipavidalinimas", V. Jakelaičio "Liaudies šokių ratelio darbo pagrindai" ir kitus leidinius.

KONKURSAS LENKIJOJE

VARŠAVA.— Lenkijoje pasibaigė geriausių kultūros namų, klubo, raudonojo kampelio, bibliotekos konkursas.

Konkurse dalyvavo 5,776 raudonieji kampeliai, daugiau kaip 2 tūkstančiai bibliotekų, 138 klubai ir 72 kultūros namai.

Centrinė konkurso komisija pažymėjo, kad geriausius darbo pavyzdžius parodė Kosciuškos vardo metalurgijos gamyklos darbininkų klubas. Šis klubas dirba didelį politinį-masinį darbą ir įtraukė į klubo darbą daugiau kaip 1,200 gamyklos darbininkų bei tarnautojų ir jų šeimų narių.

Geriausiais kultūros namais pripažinti Krokuvos vaivadijos kultūros namai ir apskrities kultūros namai Ravičiaus mieste. Geriausiu pripažintas taip pat Lešno geležinkelio stoties raudonasis kampelis.

Stalino poema

1890 metais, kai Stalinas buvo apie 9 metų amžiaus berniukas, jis parašė trumpą poemą, — rašė savo prigimtoje (gruzinų) kalboje.

Ši poema buvo išversta į rusų kalbą, vėliau į anglų. Neseniai ji buvo išspausdinta dienraštyj Daily Workeryj.

Poemos turinys tokis:

Žinok, jog tas, ką krito,
Kaip pelenai ant žemės,
Ką ilgai buvo pavergtas,
Šviesios vilties sparnais
Iškils daug aukščiau,
Negu didžiausios uolos.

Poema buvo pasirašyta *Soselo* slapyvardžiu.

—:—

Stalinas buvo karštas folkloro (liaudies meno) mėgėjas ir jo gynėjas.

Nenutrūkstamai jis mokė, ragino rašytojus, muzikus, tapytojus ir visus meninio pasaulio žmones būti realistiškais, palaikyti glaudžius saitus, ryšius su liaudimi, mokytis iš jos, semti iš liaudies lobyno medžiagą savo kūrybai, reikšti jos norus ir aspiracijas, nes tik tokia kūryba bus visuomenei priimtina ir užsitikrins sau ilgą gyvavimą.

Operetė "Adomas ir Ieva" mūsų scenoje

Šių metų rugsėjo 29 dieną sukaks 80 metų, kai gimė Mikas Petrauskas, žymusis muzikas-kompozitorius, tiek daug davęs Amerikos lietuviams.

Brooklyno Aido Choras pasiryžo šią sukaktį atžymėti, pastatant vieną Miko Petrausko operečių "Adomas ir Ieva."

"Adomas ir Ieva" — komiška operetė, viena pirmųjų Petrausko darbų. Operetė dviejų veiksmų. Joje veikia tik trys aktoriai: du turi dainų, o trečias — ne.

Vaidyboje dalyvauja: P. Grabauskas, E. Bražauskienė ir J. Grybas. Kadangi Aido Choro mokytoja, Mildred Stensler, šiuo metu yra labai užsiėmusi su kita operete ,kurią ruošia Sietyno Choras, tai "Adomo ir Ievos" operetės aktorius dainuoti moko B. Šalinaitė-Sukaskienė.

"Adomas ir Ieva" labai sceniška operetė, turi sveiko humoro, nereikalinga didelių techninių paruošimų.

Ji bus suvaidinta šių metų gegužės 3 d., Lietuvių Kultūriniame Centre, Richmond Hill, N. Y.

N.

LMS News and Views

By MILDRED STENSLER

About A New Found Poet-Friend

Last fall, we called for help from our Lithuanian poets to translate into Lithuanian an original English poem called "Crusaders For Peace". We thought the poem very appropriate for choral and group singing and had had it set to music by our favorite pianist-composer, Frank Balwood.

Exactly one person came to my aid. I wasn't really disappointed, knowing that to write lyrics to music is a great deal more difficult than just rhyming;

KIPRAS PETRAUSKAS, dainininkas, Vilniaus valstybinės konservatorijos profesorius, Tarybų Sąjungos Liaudies artistas, laureatas. (Ši yra vėliausia Kipro Petrausko nuotrauka).

admittedly I had hoped for a few more trys.

But Dr. Rutkauskas of Chicago who answered my request served me well. He not only sent in one translation, but for weeks later kept sending in other revised attempts until we had about seven different versions. For all of the Doctor's efforts, I am eternally grateful.

I have since received numerous letters and poems from my new pen-pal. My replies to him (in my incapable Lithuanian) he very patiently corrected with many explanations and suggestions.

The latest communication from the Doctor included his translation of one of Edgar Guest's "Just Folks" poems. Perhaps my readers would like to share it with me!

JUST FOLKS

Somebody said that it couldn't be done
But he, with a chuckle, replied
That "May be it couldn't, but he would be one
Who wouldn't say so 'til he'd tried.
So he buckled right in,
With a trace of a grin
On his face. If he worried, he hid it.
He started to sing
As he tackled the thing
That couldn't be done — and he did it.

TIK LIAUDIS

Tą padaryti tai nieks negalės...
Ans, tai girdėdams, tik nusikvatoj.
"Darbe ieškokime savo dalies,
Darbas taps galimu ans kai palies."
Kalbant rankoves jis užsiraitoj;
Akyse šviesa,
Veiduose šypsa,
(Kas trukdo... slėptuvėn sušvarė),
Ir ėmė dainuot,
Pradėdams ratuot
"Negalima"... An's štai padarė.

Įžymus kompozitorius

(A. S. Dargomyžskio 140-sioms gimimo metinėms)

Aleksandras Dargomyžskis įėjo į rusų muzikos istoriją kaip vienas iš ryškiausių realistinės krypties atstovų. Įsisavinęs klasikinės rusų muzikos mokylos kūrėjo M. I. Glinkos kūrybos pasiekimus, Dargomyžskis juos vystė ir tęsė toliau. Į muzikos meną jis įnešė naujų bruožų, kurie atspindėjo rusų revoliucinių demokratų kovą už naują laisvą gyvenimą, už šviesią rusų tautos ateitį. Demokratiniai pažangiųjų to meto rusų visuomenės atstovų siekimai paskatino Dargomyžskį susidomėti paprastų žmonių gyvenimu, imtis teisingai tikrovę vaizduojančių siužetų, kritiškai įžvelgti ir demaskuoti carinio režimo reakcingumą.

Aleksandras Sergiejevičius Dargomyžskis gimė 1813 m. vasario 14 d. Tulos gubernijoje. Būdamas 4 metų, jis persikelia su tėvais į Petrapilį, kur susidaro geros sąlygos jo visapusiškam auklėjimuisi. Jis mokosi skambinti fortepionu, groti smuiku, dainuoti; greta to, jis domisi ir kompozicija. "18 ir 19-iais savo amžiaus metais, — prisimena Dargomyžskis, — aš parašiau daugybę kūrinių, žinoma, ne be klaidų, fortepionui ir smuikui, du kvartetus, kantatų ir daug romansų. Kai kurie tų kūrinių jau tada buvo išspausdinti."

Tačiau Dargomyžskis buvo tuo laiku tik talentingas muzikas - mėgėjas. Jo tolesniam kūrybiniam darbui daug padėjo Glinka, su kuriuo Dargomyžskis susipažino 1834 m. Glinkos muzikos liaudiškumas ir aukštas jos meistriškumas jaunam Dargomyžskiui padarė didelį įspūdį. Paveiktas Glinkos operos "Ivanas Susaninas," Dargomyžskis taip pat ryžtasi rašyti operą. Iš pradžių jis apsistojo ties Lukresijos Bordžijos siužetu, tačiau vėliau, poeto Žukovskio patariamas, ėmėsi rašyti operą "Esmeralda" pagal V. Hiugo romaną "Paryžiaus katedra." Pats kompozitorius vėliau kritiškai įvertino savo pirmąsias operas.

1843 m. išėjo iš spaudos pirmasis jo romansų ir dainų rinkinys. Šiuose kūriniuose dar matyti Glinkos romansų įtaka, tačiau, greta to, jau ryškėja ir Dargomyžskio individualieji kūrybos bruožai: liaudiškumas, socialinė tematika, didelis nuoširdumas, paprastumas, jausmų perdavimo tikroviškumas, deklamacinė melodikos struktūra.

1844 m. rudenį Dargomyžskis išvyko į Paryžių, kur jis lankė operos teatrus, tačiau ten jis, kaip menininkas realistas, rado maža pasitenkinimo. Panašiai kaip ir Glinka, būdamas toli nuo tėvynės, Dargomyžskis pajuto reikalą "rašyti rusiškai." Laiške savo draugui, besiruošiančiam vykti į užsienį, tada jis rašė: "Šešių mėnesių kelionės tau pilnai pakaks isitikinti, kad nėra pasaulyje tautos, geresnės už rusų tautą ir, jei iš viso Europoje yra poezijos elementų, tai tik Rusijoje."

Tas mintis Dargomyžskis stengiasi įgyvendinti ir savo kūryboje. Jis ieško temų iš rusų gyvenimo, studijuoja liaudies kūrybą, renka bei užrašinėja liaudies dainas, savo dainoms panaudoja liaudinius tekstus. Būdingas visų Dargomyžskio dainų bruožas yra jų realistiškumas. "Norių tiesos," yra pasakęs Dargomyžskis ir šiais žodžiais jis suformulavo savo, kaip menininko realisto, pažiūras. Ir tai Dargomyžskis ryškiausiai įkūnija pačiame stambiausiame savo kūrinyje — trečioje operoje "Undinė" Puškino siužetu.

Pasirodžiusi scenoje 1856 m. pavasarį po dviejų genialių Glinkos operų, "Undinė" iškėlė naujas operinio žanro vystymosi galimybes. Laiške Odojevskiui Dargomyžskis rašė: "Juo daugiau studijuoju mūsų liaudies kūrybos elementus, juo daugiau randu juose įvairumo... Kiek leis jėgos ir išgalės, savo "Undinėje" aš stengsiuosi išvystyti dramatinę pusę. Būsiu laimingas, jei spėsiu padaryti nors pusę tiek, kiek padarė Michailas Ivanovičius Glinka."

"Undinė," parašyta pagal giliai liaudinį - realistinį Puškino siužetą, atvėrė naują puslapį rusų klasikinės muzikos istorijoje, tapdama pirmąja rusiškąja liaudine muzikine drama. Šioje operoje atsispindėjo realistiniai Dargomyžskio kūrybos principai.

"Undinė" buvo iš karto pripažinta tiek visuomenės, tiek ir eilės pažangiųjų kritikų, kaip Sierovo, Kiui ir kt. Nors pirmasis jos pastatymas Petrapilyje buvo priimtas karštai ir nuoširdžiai, tačiau teatrų direkcija, lankstydamasi prieš žlunganti Vakarų Europos meną ir norėdama sutrukdyti rusų nacionalinio meno vystymuisi, padarė visa, kad sužlugdytų spektaklį. Opera buvo statoma skurdžiuose kostiumuose ir dekoracijose, smarkiai iškarpyta, nuo ko nukentėjo turinio prasmė — dėl šių ir eilės kitų priežasčių opera buvo greit išimta iš repertuaro ir atnaujinta tik po 10 metų.

50-jų praėjusio šimtmečio metų pabaigoje pasirodė geriausieji Dargomyžskio romansai, kaip "Kirminas," "Tituluotas patarėjas," "Senasis kapralas" ir kt. Dargomyžskis drąsiai praplėtė kamerinės lyrikos tematiką. Į muziką jis įvedė naujus herojus — paprastus, skriaudžiamus žmones, prasiskverbė į jų sielą ir teisingai bei už-

(Tąsa 4-tam pusl.)

Rūbsiuvystės fabriko Dobilo kultūros klubas

KAUNAS. — Toje vietoje, kur sraunioji Neris įteka į Nemuną, ji dalo Kauną į dvi dalis — miesto centrą ir Vilijampolę. Pokariniais metais buvusis miesto pakraštys — Vilijampolė — tapo stambiu pramoniniu rajonu. Žymiai praplėstos ir iš pagrindų rekonstruotos senosios pusiau naminės gamybos pobūdžio įmonės, naujaisiais tarybiniais įrengimais aprūpinti jų cechai. Produkcijos gamyba, palyginti su prieškariniu. metu, daugeriopai padidėjo.

Didžia, puikiai mechanizuota įmone tapo ir "Dobilo" siuvimo fabrikas. Šimtai darbininkių dirba jo cechuose. Fabrike įrengti konvejeriai, naujausių sistemų mašinos, liuminescentinės lempos.

Nuo pirmųjų rekonstruotojo "Dobilo" darbo dienų čia buvo įrengtas poilsio kambarys. Po darbo arba pietų pertraukos metu čia dažnai užeidavo darbininkai pasilsėti, peržvelgti naujus laikraščius ir žurnalus, sulošti šachmatais, pasikalbėti apie perskaitytas knygas.

Fabrikas metai po metų augo, didėjo darbininkų skaičius, kilo jų gamybinis ir kultūrinis lygis. Užtenka pasakyti, kad vien šiais metais 246 žmonės jau baigė mokslą įvairiuose technikos rateliuose, kad dabar kelia savo kvalifikaciją dar 95 fabriko darbininkai. Padidėjo meninės saviveiklos dalyvių skaičius, fabrike yra choras, dramos ratelis, lietuvių liaudies šokių ansamblis . Keleriopai padidėjo knygų skaičius fabriko bibliotekoje.

1951 metais "Dobile" buvo pradėtas statyti darbininkų klubas. Tai buvo laikas, kuomet tarybinė liaudis, baigusi atkurti karo metu sugriautąjį šalies ūkį, išplėtojo gigantiškus darbus stambiausioms pasaulyje hidroelektrinėms ir hidromelioracijos įrenginiams pastatyti. Milžiniškas lėšas ir materialinius resursus tarybų valstybė paskyrė pramonei ir žemės ūkiui iš naujo galingai pakelti.

"Dobilo" fabrikui valstybė suteikė klubui pastatyti daugiau kaip 400 tūkstančių rublių. Tokią pat sumą gavo "Drobės" fabriko kolektyvas, o "Inkaro" kombinate tuo metu jau veikė puikus darbininkų klubas.

1952 metų gegužės mėnesį "Dobilo" fabriko darbininkai gavo dovaną — klubas buvo pastatytas. Ant šio gražaus pastato frontono iš tolo matyti lipdytiniai knygos, gaublio ir lyros atvaizdai. Mokslo žinių, meno, poilsio namai— toks yra naujasis darbininkų klubas.

Pro šviesų vestibiulį klubo lankytojai patenka į salę, kurioje yra 500 vietų. Švelniomis klostėmis krinta žemyn aksominė užuolaida, šilku uždrapiruoti langai, tiesios dailingų kėdžių eilės, ant grindų—kilimai. Naujajame klube dažnai rengiami poilsio vakarai, meno veikėjų ir fabriko šokėjų, dainininkų bei deklamatorių koncertai. demonstruojami filmai.

Prie klubo bibliotekos veikia skaitykla. Čia dažnai įvyksta skaitytojų konferencijos, organizuojamos parodos. Kasdien fabrike daugėja darbininkių, reguliariai skaitančių knygas. Dabar jų jau yra keli šimtai — beveik visas fabriko kolektyvas.

Dažnos bibliotekos lankytojos yra, pavyzdžiui, Jadvyga Grekavičiūtė ir Anelė Bražinskaitė. Metai po metų jos kėlė savo gamybinę kvalifikaciją. Jadvyga pradėjo čia dirbti kaipo eilinė siuvėja vos prieš trejus metus. Būdama gabi ir energinga, jinai, vyresniųjų draugių padedama, greit tapo puikiu savo darbo meistru, ėmė gaminti dvigubą produkcijos normą. Mergina valstybės lėšomis mokėsi technikos kursuose, o po to — cecho meistrų parengimo grupėje. Netrukus ji buvo paskirta brigadininke. Dabar Jadvyga Grekavičiūtė dirba siuvimo cecho meistre. Visą savo laisvalaikį ji, kaip ir seniau, skiria naujoms žinioms įsigyti.

Anelė Bražinskaitė taip pat pradėjo savo darbo kelią kaipo eilinė siuvėja. Aistringas veržimasis į mokslą, į pamėgtojo darbo išmokimą, tvirtas būdas ir valia vedė ją iš laimėjimo į laimėjimą. Geriausioji stachanovininkė, brigadininkė, cecho meistrė ir, pagaliau, pamainos viršininkė — toks yra jos gamybinio augimo kelias. Kiekviename žingsnyje ji jautė, kad ją remia ir rūpinasi ja tarybų valstybė, kuri paskyrė darbininkėms lėšų ir mokytis, ir jų darbo sąlygoms pagerinti, ir atilsiniams į sanatorijas bei poilsio namus įsigyti.

Prie klubo veikia meninės saviveiklos rateliai. Dramos ratelis repetuoja naują pjesę, šokėjai mokosi naujų šokių, dainininkai ruošiasi eiliniam pasirodymui ir tt. Klubo poilsio kambaryje "kovoja" šachmatininkai. Čia dažnai surengiami fabriko pirmenybės turnyrai. Jie visuomet patraukia daugybės žiūrovų dėmesį. Erdviame klubo kambaryje yra bilijardinė. Mėgėjams bilijardo partija yra geriausias poilsis.

Artimiausiu laiku klubas gaus kino įrenginį. Pavasarį aplink klubo pastatą nutarta įrengti skvėrą. Nepamiršti ir fabriko sportininkai. Greta klubo bus įrengta didelė sporto aikštelė.

—Mūsų kultūros namai! —šitaip fabrike žmonės su meile vadina naująjį darbininkų klubą.

L. Baltkalnis

A. Dagilio eilėraščių prenumeratoriai

Susidarė didelis pluoštas prenumeratorių vardų, todėl ant syk nebuvo galima visus paskelbti. Šie asmenys prisiuntė po dolerį už prenumeratą: P. Bacevičius, Worcester, Mass.; S. Buscavage, Gilberton, Pa.; Frank Varaška, Brooklyn, N. Y.; Alma Bruzgiūtė, Los Angeles, Cal.; J. Pudimas, Bridgeport, Conn.; A. Aponikas, Maehanoy City, Pa.; Antanas Žvaliauskas, Scranton, Pa.; Mary Šmagorienė, Maspeth, N. Y.; Margareta Gluoksnienė, Scranton, Pa.; K. Petlitzkienė, Maspeth, N. Y.; A. Žvingilas, Jewett City, Conn.; A. J. Pranaitis, Camden, N. J.; V. Patalavičius, Gloucester Hts., N. J.; Antanas Juzėnas, Wilburton, Okla.; Joe Pikilingis, Auburn, Ill.; J. Družienė, Norwood, Mass.; Wm. Patten, Gloucester Hts., N. J.; A. Sherpitis, Montreal, Canada; P. Navalinskas, Philadelphia, Pa.; J. Miliauskas, McKees Rocks, Pa.; V. Ramanauskas, Minersville, Pa.; "Pregresas," Phila., Pa.; J. A. Venskus, Mexico, Me.; Jonas Zove, Mexico, Me.; Juozas Motuzas, Mexico, Me.; A. Balčiūnas, Montreal, Canada (3); Juozas Palionis, Sioux City, Iowa ($1 aukų); P. ir M. Smalsčiai, Detroit, Mich. (2 ir $1 aukų); J. Bimba, Hawthorne, N. J.; O. Lukauskienė, Great Neck, N. Y.; A. Maigis, Mimico, Canada; M. Pukis, Yucaipa, Cal.; Anna Philipse, Stamford, Conn.; L. Kavaliauskaitė, B'klyn, N. Y.; Anna Krajewski, Oxford, Mass.; S. Radušis, Bayonne, N. J.; Frank Miller, Grand Blanc, Mich.; C. Gradauskas, Methuen, Mass.; F. Mazurka, Worcester, Mass.; Kazimieras Steponaitis, Lewiston, Me.; Pranas Apšega, Auburn, Me.; H. Mikita, Miami, Fla.; Mary Meison, Miami, Fla.; J. Matachun, Paterson, N. J.; Onutė Damskis, Detroit, Mich.; J. Shaynauskas, Hamilton, Canada (50c. aukų); J. Astylienė, Hamilton, Canada (50c. aukų); Alex Taraška, San Leandro, Cal.

P. Paulauskienė, Mar. Imbras ir J. Purtikas, Pittsburgh - McKees Rocks, Pa. Šie trys prisiųsti per J. Miliauską, jie aukojo ir po $1.

Viršminėti prenumeratoriai iš anksčiau gauti, o sekami tai tik šiomis dienomis prisiuntė savo prenumeratas:

Frank Murauskas, Luzerne, Pa. ($1 aukų); J. Kazlasky, Noxen, Pa. ($1 aukų — prisiuntė F. Mankauskas); Jurgis Nalivaika, Brooklyn, N. Y.; Wm. Nolis, Scranton, Pa. (per V. Valuką); M. Truikis, Scranton, Pa., ir M. Paugis, Waterbury, Conn. (per M. Svinkūnienę).

Širdingai ačiū už prenumeratas ir aukas.

Laisvės Administracija

Įžymus kompozitorius

(Tąsa iš trečio pusl.)

jausdamas juos pavaizdavo.

Dargomyžskio muzikinės kūrybos klestėjimas yra glaudžiai susijęs su jo visuomeninės veiklos augimu. Dargomyžskis pradeda dirbti satyrinio laikraščio "Iskra" redakcijoje. Laikraštis buvo demokratinės rusų visuomenės dalies pažangiųjų pažiūrų veidrodis. Kaip tik tuo laiku Dargomyžskis ir parašė savo socialinius - buitinius romansus. Visuomeninė Dargomyžskio veikla ypač ryškiai pasireiškė jam dirbant Rusų Muzikos draugijoje.

60-jų metų pradžioje Dargomyžskis ėmėsi rašyti komišką operą, vėliau "Mazepą," tačiau šių operų parašo tik atskirus fragmentus. Tuo metu jis parašo ir tris orkestrines pjeses: "Kazokėlis," "Baba Jaga" ir "Suomiškąją fantaziją." Dargomyžskis čia eina Glinkos simfoninės fantazijos "Kamarinskaja" pėdomis, sukurdamas charakteringus žanrinius paveikslus, pagrįstus liaudies melodine medžiaga.

1864 m. Dargomyžskis vėl vyksta į užsienį. Ypač nuoširdžiai jis buvo sutiktas ir įvertintas Briuselyje, tačiau pastabi jo akis tuoj pamatė, kiek pasistūmėjo į išsigimimą Vakarų Europos buržuazinė visuomenė palyginti su tuo, ką jis matė buvodamas pirmą kartą užsienyje. Ypač jį nustebino, į kokį moralinį supuvimą įkrito Antrosios imperijos Paryžius, kuriame, kaip ir Briuselyje, menas tebesilaikė tik mažuose artistų rateliuose, o visa kita buvo "arba spekuliacija, arba šlykštūs žaidimai. Visur vyrauja šarlataniškumas."

Tuo tarpu Rusijoje, revoliucinių demokratų veiklos įtakoje, į meną ir jo visuomeninę reikšmę atsiranda visiškai naujos pažiūros. Į teatrą ateina naujas demokratinis žiūrovas, su džiaugsmu priimąs pažangaus nacionalinio, jam artimo meno kūrinius, kokių kad buvo ir Dargomyžskio "Undinė."

Paskutinis Dargomyžskio kūrinys buvo opera "Akmeninis svečias" pagal to paties pavadinimo Puškino "Mažąją tragediją." Šios operos dėl savo mirties —1869 m. sausio 5 d.—Dargomyžskis nebaigė. Ją vėliau užbaigė kompozitoriai Kiui ir Rimskis-Korsakovas.

Dargomyžskio kūrybos demokratizmas ir realistiškumas, jo pastangos pagrįsti savo kūrybą liaudies meno elementais yra artimos tarybiniams kompozitoriams. Dargomyžskio muzika šiandien yra plačiai prieinama Tarybų Lietuvos darbo žmonėms. Įžymaus muziko kūryba yra suprantama plačiosioms darbo žmonių masėms, ji patenkina liaudies masių meninį skonį.

Doc. **J. Gaudrimas**

Leslie Caron ir Jean Pierre Aumont vaidina žvaigždines roles naujoje MGM filmoje "Lili." Vaizduoja gastroliuojančias karnivalo grupes Europoje.

PALOCIAI AMERIKONAMS VOKIETIJOJE

Washington. — Kongresiniai tyrinėtojai surado, kad valdžia buvo paskyrus 19 milijonų dolerių puošniems rūmams statyti dėl penkių amerikinių konsulų vakarinėje Vokietijoje.

Knygos - Skaitykite - Žinokite

Naudokitės Nužemintų Kainų Proga

Amerikos Demokratijos Steigėjai

Joje rasite Jungtinių Valstijų Konstituciją su svarbiaisiais pataisymais. Atvaizdos žymiausių kovotojų už nepriklausomybę. Puslapių 320, kaina $2.00. DABAR TIK $1.50.

Lietuvių Tautos Atbudimo Pionieriai

Trumpos biografijos žymiausių Lietuvos patriotų. Parašė Dr. A. Petrika, puslapių 320, kaina $1.50, DABAR TIK $1.00.

Popiežiai ir Lietuvių Tauta

Tai rinkinys faktų, kuriuos privalo žinoti kiekvienas lietuvis. Parašė Prof. Pakarklis, puslapių 320, kaina $1.50, DABAR TIK $1.00.

Prisikėlusi Lietuva

Parašė Antanas Bimba, kaip po karo aplankė Lietuvą, puslapių 224, kaina $1.00, DABAR TIK 75c.

Žmogus ir Mašina

Puikus rinkinys faktų apie išradimus, su įdomiais paveikslais, sutaisė Dr. J. J. Kaškiaučius. Puslapių 240, kaina $1.50, DABAR TIK $1.00.

POEZIJA

Prošvaistės

Jono Kaškaičio—Dr. J. J. Kaškiaučiaus jaudinanti poezija ir trumpa autoriaus biografija. 256 puslapių, kaina $1.00, DABAR TIK 75c.

Usnynė

Teofiliaus Tilvyčio gražiausia kūryba, sielą žavėjanti poema, puslapių 160, kaina $1.50, DABAR TIK 75c.

Pavasario Godos

Stasio Jasilionio gražiausių eilių rinkinys, puslapių 256, kaina $1.00, DABAR TIK 75c.

APYSAKOS

Kelias į Laimę

Tik skaitydamas ją sužinosi kaip įspudinga, kai nekartą giliai atsidusdamas nubrauksi ašaras nuo savo blakstienų. Parašė Rojus Mizara, puslapių 368, kaina $1.50, DABAR TIK $1.00.

Mortos Vilkienės Divorsas

Tai apysaka, kuri veda istoriniu keliu Amerikos lietuvių kultūrinio, ekonominio ir politinio gyvenimo. Parašė Mikas Rasoda—Mizara, puslapių 314, kaina $1.00, DABAR TIK 75c.

Bernardo Gavelio Klaida

Baisių nelaimių ir erškėčių takai jauno lietuvio ateivio Amerikoje. Parašė Rojus Mizara, puslapių 350, kaina $1.50, DABAR TIK $1.00.

Ūkanos

Jauno lietuvio pastangos atsiekti profesijos, ekonominiai trūkumai, aštrus šeimyninis gyvenimas, politinės intrigos ir įvairios kitos bėdos ir vargai. Parašė Mikas Rasoda, pusl. 342, kaina $1.50, DABAR TIK $1.00.

Šliuptarniai

Dr. Jono Šliupo gyvenimas, jo darbai del lietuvybės ir kovos už laisvamanybę. Puslapių 650, kaina $5.00, DABAR TIK $4.00.

KNYGOS APIE SVEIKATĄ

Sveikatos Šaltinis

Daug naudingų patarimų apie sveikatą, nurodymai kaip gelbėtis pasireiškus kokioms paprastoms ligoms, kaip jas pažinti ir būdai jų prašalinimui. Parašė Dr. J. J. Kaškiaučius, pusl. 352. Kaina $2.50 (nėra nuolaidos).

Kaip Būti Jaunam Net ir Senatvėje

Patarimai senyviems žmonėms kaip užsilaikyti, kuomi maitintis, kad būti sveiku ir gyventi ilgą amžių. Parašė Dr. J. J. Kaškiaučius, puslapių 62, kaina 50c (nėra nuolaidos).

Pirmoji Pagalba Ligoje ir Nelaimėje

Nurodymai kaip gelbėti susižeidus, apsilobus, staigiai viduriais apsirgus nėsant galimybės greit gauti daktaro pagelbos. Paduodama daug receptų. Parašė Dr. J. J. Kaškiaučius, pusl. 128, kaina $1.00, DABAR 60c.

Visos aukščiau suminėtos knygos gaunamos Laisvės knygyne. Kartu su užsakymais prašome prisiųsti ir pinigus.

LAISVĖ

110-12—ATLANTIC AVE., RICHMOND HILL, N. Y.

UŽBURTOJI SIELA

10-24-52 *Parašė ROMAIN ROLLAND* —100—

(Tąsa)

Kiekviena turi savo stabą! Jei jo reikia vis tiek kokia kaina, tai jau verčiau imti gerąjį dievą. Jis bent jau yra kilmingas... O aš, aš taip pat turiu savąjį, savąjį dievą, savo nepažįstamą dievą, savo paslėptąją tiesą ir tą aistrą, kuri mane verčia jo ieškoti... Gal būt, tai taip pat apgaulė! Bet aš sužinosiu tik tada, kai būsiu jį pasiekusi. Jei tai yra apgaulė, tai bent aukšta ir verta vargo...

Aneta maištavo prieš kai kurių aukų neprasmingumą. Ne, gamta nenori, kad geriausiasis pasiaukotų neverčiausiajam! O jei ir norėtų, kodėl gi aš turėčiau jai paklusti?.. Bet ji to nenori! Ji nori, kad žmogus aukotųsi geriausiam, didžiausiam, stipriausiam...

Pasiaukojimas bet kokia kaina blogiausiajam kaip ir geriausiajam, gal būt, netgi mieliau blogiausiajam, nes taip auka darosi pilnesnė, auka dėl aukos, — taip, tai maždaug atitinka jų susidarytą dievo idėją!.. *Credo quia absurdum*.... Toks šeimininkas, tokie ir tarnai!... Šis dievas tikrai yra tas, kuris septintą dieną ilsėjosi, manydamas, kad tai, ką jis padarė, buvo gerai padaryta. Jei jo būtų paklausyta, žmogaus vežimas, vieną kartą apsisukus tekiniu, būtų jau ir sustojęs. Visokia pasaulio pažanga vyksta prieš jo valią... *Fiat!* Mes stumsime vežimą. Jei jis mus ir turi sutriuškinti, aš noriu, kad bent jis važiuotų.

Vienas tragiškas susitikimas padidino Anetos pasibiaurėjimą nepagrįstais vertingesniųjų pasiaukojimais (ką ji apie tai žino?) mažiau vertingiems.

Kadaise jai buvo tekę varžytis dėl kurso svetimtautėms vienoje Neji mokslo įstaigoje su jauna moterim, kurios kaimiškas ir valingas veidas ją buvo patraukęs. Ji pabandė užmegzti pokalbį, bet ana nepasitikėdama tik ir galvojo, kaip ją nusikratyti. Tuo laikotarpiu Aneta, dar ne per daug papratusi prie tų kovų, kuriomis ji šlykštėjosi, menkai tesigynė; ir norėdama įsigyti draugę, ji net pasirodė menkesnė prieš varžovę. Šioji jai už tai jokio dėkingumo nejautė. Jai rūpėjo tik jos pačios nauda. Tai skruzdė, kuri skuba godžiai surinkti... Aneta jos visiškai nedomino.

Aneta pametė ją iš akių; ir kai po šešerių metų atsitiktinumas jas vėl suvedė, ir viena, ir antra buvo pasikeitusios. Aneta nebebuvo pasinešusi suvaidinti plačiaširdę arba pasišlykštėjusią... Gyvenimas yra toks, koks yra. Aš neturiu priemonių jį pakeisti; aš noriu gyventi: tau pavyks vėliau...

Įvyko susidūrimas. Jis nebuvo ilgas. Jau per patį pirmą ratą varžovė gavo *knock out*... Kaip ji suseno! Aneta tokio suniokojimo buvo labai nustebinta. Jos atmintyje buvo išlikusi tamsiaplaukė, rausvais skruostais su dviem ar trim juodais taškais lyg pyragas su razinkom, tvirta kaimietė, trumpo liemens, storulė, smulkių ir sausų bruožų, kuriai būtų nestigę tam tikro malonumo, jei ne niūri išraiška, — užsispyrėlės kakta, judesiai staigūs, vis beskubanti. Ji ir vėl ją pamatė, bet lieso ir iškreipto veido, šiurkštaus žvilgsnio, su kartėliu aplink lūpas, įdubusių skruostų, geltoną ir nublukusią lyg išdeginta žolė.

Ginčijamoji tarnyba buvo sekretorės pareigos pas vieną inžinierių: reikėjo ateiti tik du rytmečius per savaitę peržiūrėti reikalų korespondencijos ir priimti lankytojus. Aneta sutiko Riut Gijon prieškambaryje, ir jų priešiškos akys pervėrė viena antrą.

Riut Gijon tarė:

— Jūs ateinate šios vietos. Ji buvo man pažadėta.

Aneta atsakė:

— Man ji nebuvo pažadėta. Bet aš ateinu šios vietos.

— Be reikalo, nes ji bus mano.

— Su reikalu ar be, aš ateinu. Ji bus tos, kuri ją gaus.

Po valandėlės Aneta buvo pašaukta į inžinieriaus kabinetą ir išrinkta. Ji buvo žinoma kaip pareiginga ir protinga darbininkė.

Išeidama ji susidūrė su Riut ir šaltai praėjo pro šalį. Riut ją sulaikė klausdama:

— Ar jau ją turite?

— Turiu.

Ji pamatė, kad šios kakta keistai paraudo. Ji tikėjosi aštraus žodžio. Bet Riut nieko nepasakė. Aneta ėjo toliau; ir ana ją sekė. Jos nusileido laiptais. Išėjus į gatvę, Aneta atsigręždama žvilgterėjo į savo pralaimėjusią varžovę; prislėgta Riut išraiška ją sujaudino. Nors ji buvo nusistačiusi būti kieta, bet sugrįžo ir jai tarė:

— Aš gailiuosi. Gyventi reikia.

— O! aš geraį žinau, — atsako ši. — Laimė tik vieniems. Aš niekad jos neturiu.

Tonas buvo visai kitas. Nusiminimas be neapykantos. Aneta norėjo paimti ją už rankos. Bet Riut savąją atitraukė.

—Nagi, neužsigaukite! Vieną dieną viena pralaimi, antrą dieną — kita.

— Aš tai jau kiekvieną dieną.

Aneta jai priminė pirmąjį jųdviejų susitikimą, kai Riut buvo vietą paėmusi. Riut neatsakė ir žingsniavo paniurusi šalia Anetos.

— Ar aš negaliu jums padėti? — tarė Aneta.

Raudonumas vėl nuplieskė kaktą. Ar tai įžeistas išdidumas, ar susijaudinimas? Riut sausai pasakė:

—Ne!

Aneta spyrėsi:

— Aš tai mielai padaryčiau.

Ir ji bičiuliškai sučiupo jos ranką. Nustebusi Riut nervingai paspaudė Anetos ranką po savo alkūne; ir nugręždama galvą, ji prikando lūpą; paskui ji susierzinusi ištrūko ir nuėjo.

Aneta leido jai nueiti, sekdama ją akimis. Ji suprato ją: taip, žmogus neturi teisės rodyti savo gailestingumą tam, kuris to neprašo...

Po keleto dienų, įeidama į pieno parduotuvę, ji pamatė perkančią Riut. Ji ištiesė jai ranką. Šį kartą Riut ja paėmė, bet jos išraiška buvo ledinė. Tačiau ji stengėsi pasirodyti ne tokia suniurusi; ji pasakė keletą banalių žodžių; o Aneta, patenkinta šia menka pažanga, leidosi į kalbą. Abi moterys kalbėjosi apie savo pirkinių kainas. Aneta, to neparodydama, nustebo, kad Riut daugiau už ją išleido šviežiems kiaušiniams ir pasterizuotam pienui. Riut pagyrūniškai užsimokėjo pirmiau negu ji. Išeinant Aneta tarė:

— Koks brangus pragyvenimas!

Ir ji beveik teisinosi dėl nupirktų kiaušinių sakydama:

— Tai mano mažiukui.

O Riut, papūsdama gurklį:

— O aš savo vyrui.

Aneta nieko apie jos gyvenimą nežinojo. Ji paklausė:

— Ar jis serga?

— Ne, bet jis labai lepus.

Pasididžiuodama ji kalbėjo apie rūpesčius, kurių jai suteikia ta jo sveikata. Aneta, žinodama Riut jautrumą, neklausinėjo, laukdama, kad ji papasakotų. Riut nieko daugiau nesakė, jos jau buvo beišsiskiriančios, kai Aneta prisiminė... Ji pasiūlė Riut darbą — patikrinti vienos užsienietės rašinį: tai buvo jai pasiūlyta, bet ji neturinti laiko. Riut tuoj pat parodė didelį dėkingumą: pinigai jai vaidino svarbiausią rolę. Aneta paklausė jos adreso tam atvejui, jei ji turėtų kitų užsakymų jai perduoti. Riut suabejojo; atsakė neaiškiai. Aneta, netekusi kantrybės, pasakė:

—Juk tai jūsų naudai. Dėl visko aš gyvenu...

Ir pasakė savo adresą. Riut nenoriai davė savąjį. Aneta pasipiktinusi nusprendė daugiau ja nebesirūpinti.

Bet Riut po keleto savaičių ją aplankė. Ji atsiprašė buvusi nemaloni. Šį kartą ji atskleidė truputį (nedaug) savo gyvenimo. Kilusi iš turtingų ūkininkų šeimos, ji susipyko su savo tėvu, nes norėjo atvykti į Paryžių ir čia tapti mokytoja. Tėvui įžeidus jos savimeilę, ji prisiekė niekados nieko iš nepriimti. Ji norėjo pati pelnytis pragyvenimą. Ji taip ir pervargo. Nepaisant jos energijos, galvojimas jai buvo tikras vargas; ji kankinosi prie knygų kaip gyvulys prie darbo; kraujas jai mušdavo į smilkinius: jai reikdavo liautis mokiusis dėl kraujo spaudimo. Neurastenijos pradžia privertė ją atsisakyti nuo egzaminų, kuriuos ji turėjo laikyti. Tada ji mušėsi į privačias pamokas. Ji šiaip taip įstengė užsidirbti pragyvenimą, kai įsimylėjo vyrą, už kurio ir ištekėjo ir kuris jai buvo dar viena našta viršaus.— Bet to ji anaiptol nepasakė: Aneta tai sužinojo kitu keliu.

(Bus daugiau)

ATMINČIAI

JULIJOS DAUKUS

Mirusios 1950 metų kovo 23 dieną, Detroit, Mich.

JULIA DAUKUS
(Karpauskaitė)

Mylėjai dainą, liaudies muzą.
Gerbiai blaivius, laisvus draugus.
Sutikęs tave — rytą jauną,—
Išvydau švintant man takus.

Sykiu jais ėjom skurdžią dieną.
Jų nebijojai sunkumuos.
Tikėjai, jog po didžio darbo
Laimužė ir mums atplasnos.

Mirtis nuskynė laimę lauktą,
Nuliūdino drauges, draugus.
Ilsėkis, drauge! draugas taria
Per tavo mylėtus lakštus.

John Daukus.

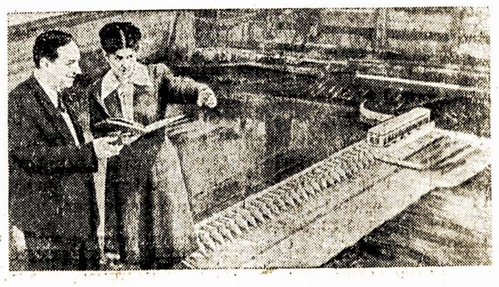

Modelis Kachovka hidroelektrinės jėgainės, statomos pietinėje Ukrainoje. Stebi: inžinieriai P. Voinovičius ir G. Kolesova.

Philadelphia, Pa.

CIRKAS AR KOMEDIJA?

Gatvekarių ir subvių važiuotojai klausia viens kito: Kas čia, cirkas ar komedija — kad į šešis metus laiko PTC kompanija užsimojo pakelti septintą važiuotės fėrą Nuo praeito gruodžio 30-tos dienos, su užgyrimu Publikos Aptarnavimo Komisijos, buvo pakeltas fėras nuo 13½ cento tiesioginės važiuotės iki 15 centų ir 3 centai už transfėrą, ir dar vienas centas už trečią mainymąsi.

Vos prabėgus dviem su virš mėnesiam, PTC kompanija, su užgyrimu Publikos Aptarnavimo Komisijos, vėl užsimojo pakelti fėrą iki 18-kos centų. Šis pakėlimas turėjo prasidėti šio mėnesio 14-tą dieną.

Bet šis antras grobuoniškos kompanijos pasikėsinimas apiplėšti gatvekarių važiuotojus kol kas nepasisekė... Nes dar praeitą metą miesto pareigūnai patraukė PTC kompaniją į aukštesnį valstijos teismą už neteisėtą ir neribotą fėro kėlimą. Teismas, nuodugniai ištyręs visą bylos stovį, surado, kad PTC kompanija per daug metų paduodavo savo inventoriaus suklastuotą turto vertę Publikos Aptarnavimo Komisijai.

Kompanija įvertina visą gatvekarių operavimo turtą $93,000,000. Miesto pareigūnai apkainuoja kompanijos turtą tik apie $53,-000,000. Na, o teismas (Superior Court), remdamasis marketo šėrų verte, surado, kad šiuo laiku tikroji kompanijos investmentų vertė yra tiktai $50,281,951.

Dėl ko PTC kompanijai yra svarbu įkainuoti dvigubai jos turto vertę? Dėl to, kad Publikos Aptarnavimo Komisija leidžia kompanijai pelnytis 6½ procento už jos investmentus, o kompanija nori išsikovoti net 10 prosentų. Ot, čia tai pasislėpęs kompanijos gudrumo strižanius. Tik pagalvokime: Argi tai negerai kompanijai plėšti iš žmonių 6½% už suviršų 50,-000,000 nebūtų dolerių ir nei nesapnuotų investmentų?

Susektas ir dar vienas kompanijos gudrus klastavimas. Dar nuo 1907 metų kompanija turi užrašiusi savo finansų knygoje $8,-000,000 kaip iškaščių cementavimui gatvių (paving streets). Šiuos iškaščius kompanija parodo Publikos Aptarnavimo Komisijai ir šiemet prieš pakėlimą fėro.

Nors valstijos teismas savo nuosprendyje pareiškė, kad PTC kompanija nereikalingai ir neteisėtai pakėlė fėrą, ir privalanti grįžti prie senojo fėro ėmimo, bet kompanija lupa nuo žmonių, kiek tik gali, ir sako apeliuosianti dar į aukštesnį teismą.

Mat, šioj šalyj aukštesnių teismų nuosprendžiai turtingoms kompanijoms mažai ką tereiškia.

Mūsų Pennsylvanijos valstijos seimelyj yra įnešta kai kurie žmonėms naudingi biliai:

1. Kiekvienam piliečiui, sulaukusiam 65 metų, išduoti veltui leidimus (laisnius) medžioti ir žuvauti.

2. Panaikinti seną įstatymą, baudžianti geležinkelio darbininkus už streiką.

3. Priversti įstatymais, kad fabrikuose būtų mokama darbininkams mažiausiai vienas doleris į valandą.

4. Įnešta, kad valstijos kompensacijos komisijoje visuomet vienas atstovas privalo būti nuo organizuotų darbininkų.

5. Uždrausti spausdinti ir išleisti įsivaizdinimo, fikcijos knygas ir žurnalus, kur piešiama visokios žmogžudystės ir kiti jaunuolius tvirkinanti veiksmai ir paveikslai.

6. Uždrausti segregaciją ir diskriminaciją mokyklose, neatsižvelgiant į tautą, rasę, ar spalvą.

7. Kad vienas atstovas visuomet privalėtų būti nuo organizuotų darbininkų labdarybės ir sveikatos komisijoj.

8. Kad įstatymais būtų leista ištyrinėti Publikos Aptarnavimo Komisiją, kuri dažnai esti susirišusi su korporacijomis.

9. Kad valstija paskirtų mainų saugumo ir tyrinėjimų komisiją.

10. Kad darbininkams už susižeidimą nelaimėse fabrikuose ir už industrines ligas būtų mokama atlyginimo 40 dolerių į savaitę. Dabar temokama 30 dol. į savaitę.

Čia dar pasilieka klausimas, ar tie visi naudingi darbininkams biliai praeis ir taps įstatymais? Tą parodys ateitis. Bet daug ko gero negalima tikėtis.

Pregresas

Montello, Mass.

Mirė lietuviai, gyvenę mūsų mieste

Antanas Bartkus, buvęs senas Montellos gyventojas, o paskutiniais laikais gyvenęs Providence, R. I., mirė kovo 1 d. Buvo parvežtas palaidoti Montelloje, ir palaidotas St. Kalvarijos kapinėse. Paliko savo žmoną Eva (Sarcevicz), keturius sūnus, dvi dukteris.

Kovo 1 d. mirė Lucy Peters (Tamošiunaitė), 41 metų amžiaus. Jos motina Karolina pergyveno didelį širdies skausmą, taipgi jos brolis Joseph Tamošiūnas ir vyras Joseph Peters. Pašarvota buvo namuose. Prie karsto buvo daug gėlių, daug buvo lankytojų. Palaidota St. Kalvarijos kapinėse.

Paliko nuliūdime gimines, draugus ir šeimyną.

Kovo 7 d. Ware, Mass., ligoninėje mirė Charles Armon, 60 metų amžiaus. Lietuvoje paėjo iš Seredžiaus parapijos, Peštėnų kaimo. Velionis visą laiką gyveno Montelloje. Čia buvo vedęs Nettie Stakauskytę, užaugino vieną sūnų. Prieš penketą metų nupuolė jo sveikata, išbaigė sutaupas, dirbti nebegalėjo, pernai jo pusseserė B. Danaitis parsivežė jį ant savo farmos į New Braintree, Mass. Jam ten davė užlaikymą. Laidotuvės buvo Montelloje. Jomis rūpinosi jo sūnus Charles Armon ir jo buvusi moteris, pagelbėjo ir giminės, ir jo pusbrolis Frank Rudaitis. Liko brolis Alekas Armon So. Bostone ir sesuo Lietuvoje. **Žolynas.**

Detroit, Mich.

Kovo 23-čią sueis treji metai kai mirtis netikėtai išplėšė iš mūsų eilių Juliją Daukus. Pora savaičių pirmiau niekas nebūtų tikėjęs, kad mirtis jos tyko. Buvo pilna gyvumo ir ryžto dirbti ir gyvenimu džiaugtis.

Julija nebuvo pirmaujanti veikėja. Tačiau buvo pakankamai prasilavinusi dalyvumu ar auka paremti bendruosius reikalus. Mylėjo skaityti dienraštį Laisvę ir godžiai gaudydavo žinias iš savo gimtosios Akmenės ir bendrai iš Lietuvos. Ji džiaugėsi, didžiavosi iš po karo atsikuriančios Lietuvos gerėjančiu gyvenimu, progresu.

Jaunuolės metus Julija taipgi nesueikvojo tuštybėms. Dirbdama už pragyvenimą, stengdamosi Lietuvoje pasilikusiai mamytei ir kitiems šeimoje pagelbėti, liuosvalandžiais ji dainavo chore, vaidino veikaluose ir dalyvaudavo savišvietai ir draugingumui pobuviuose. **M.**

Buckner, Ill.

Vasario 13 d. Mainierių ligoninėje, Christopher, Ill., mirė Jieva Stankienė, po dviejų nepavykusių operacijų, kurios buvo padarytos laikotarpyje 45 dienų. Jieva Stankienė tapo palaidota vasario 15 d. Benton, Ill., kapinėse. Iš Lietuvos kilusi iš Suvalkijos, Seinų apskr., Gudelių kaimo.

Jieva Stankienė atvyko į šią šalį 1909 metais, budama dar jauna ir vedė 1910 metais su I. J. Stankum. 1911 metais persikėlė gyventi į Buckner, Ill., ir išgyveno iki mirties. Paliko nuliūdime savo mylimą vyrą I. J. Stankus ir dvi dukreles, abi vedusios, Marytė Gaddis ir Julytė Masse. Taipgi vieną seserį Oną Bernotienę, Los Angeles, Calif., ir vieną brolį Povilą Walukonį, Buckner, Illinois.

Velionė buvo pažangi. Skaitė pažangiąją spaudą ir priklausė prie darbininkiškų organizacijų, ir veikė pagal savo išgales. Kadangi ji buvo laisva, tai ir savo dukreles išauklėjo laisvai.

Velionė buvo Laisvės skaitytoja nuo pat jos įsikūrimo.

M. S. G.

MATTHEW A. BUYUS
(BUYAUSKAS)
LAIDOTUVIŲ DIREKTORIUS
426 Lafayette St.
Newark 5, N. J.
MArket 2-5172

CHARLES J. ROMAN
LAIDOTUVIŲ DIREKTORIUS
Liūdėsio valandoj kreipkitės prie manęs dieną ar nakti, greit suteiksime modernišką patarnavimą. Patogiai ir gražiai moderniškai įruošta mūsų šermeninė. Mūsų patarnavimu ir kainomis būsite patenkinti.
1113 Mt. Vernon St., Phila., Pa.
Telefonas Poplar 4110

New Yorko ir Apielinkės Žinios

Laiškas iš Miamės

Gilyn miškan, — daugiau grybų, patarlė sako. Jau kelintu kart tenka Miamėje pabuvoti, pasisvečiuoti ir vis lyg randu reikalinga parašyti L. ką naujesnio čion patiriu.

Šį kartą priėmiau patarimą drg. Klajūno, aplankyti neva "piratiškas" vietas, pasilinksminimo — atseit barus su "floor show." Taigi, pereitą šeštadienį išsivadinau savo prisiegą Juliukę ir iki pusnakčio aplankėme jų bent trejetą.

Pirmiausiai patyriau, kad tokių vietų savininkai mainosi dažnai (netaip, kai nortuose), matosi iš visokiausių jų reklamų patraukti kostumerius jog ne taip jau sekasi. Pav. 1001 Bare duodavo (už pinigus) antrą drinksą tik už 11 c. Ir šiame bare bile kostumeriui (jei turi kiauliška drasą) leidžia į mikrofoną padainuoti ar "džioką" pasakyti.

Jockey Bar vieta graži, švari ir patarnautojų (veiterių) gal daugiau nei kostumerių. Čion, žinoma, net seltzeris brangesnis kai Brooklyne pas Baltaitį degtinė.

Duffy's Taverna su visokiausiu "show." Čion beveik gali įsivaizduoti mažą "pragarą," kokį mačiau mokydamasis Zavatskio elementoriuje nupieštą. Čia sienos ir lubos nukabinėtos visokiais "tinksais:" ratais, šakėmis, peiliais ir kas tik baisesnio-navatnesnio sviete yra. Tiesa, šioje patalpoje daugiausiai radosi publikos, ypač moteriškos lyties, kurių didžiuma, aišku, savininko samdomos. Jos pašoka, švilpia ir pamirksi naujai įėjusiam.

Aš vis esu tos nuomonės, kad karčiamų savininkai turės lengvai patekti "dangaus karalystėn," nes jie atsipakūtavoja ant žemės, tai Brooklyno, o Miamės karčiamninkai, tai tiesiog turėtų gauti vietą po dešinei dievotėvo. Čia jie nukenčia daug daugiau, negu nortuose. Čia ir mokesčių visokių ekstra. Pav.: personal taks, už inventorių kas metai, rodos, ar 4%. O operavimo ir ne kokia tvarka: Sekmadienį 7 val. vakaro turi užsidaryti, kada, rodos, geriausiai būtų turgavoti. Kitais vakarais taip pat, jei apie 11 val. "jukbaksis" plėšia džiazą, tai pravažiuojantis policininkas tuoj įsako sustabdyti tą "noise-makerį."

Kartą Brooklyno vieno laikraščio redaktorius, išsikolektavęs prenumeratą, man davė kreditą, kad įsigijau karčiamą. Tai, girdi, lengviausias biznis Amerikoje. Jo žodžiais: tik reikia įsigyti peklą, o velniai patys sueis. Bet taip lengvai nėra nei Brooklyne, o Miamėje tai ir labai brangūs tie geraširdžiai-kostumeriai.

Ridgewoodietis.

Miesto valdžia žada neimti Dewey plano

Miestinė Budžeto Taryba praėjusį trečiadienį savo posėdyje atmetė gubernatoriaus Dewey pasiūlymą įsteigti tranzit autoritetą ir jo galion pavesti visą važiuotės problemą. Miesto valdžia aprokavo, kad autoritetas nieko nepridės, tik gali pakelti fėrą net iki 25c.

Tarybos savasis planas šiuo tarpu reikalauja sumažinti miesto transportacijos linijų išmokesčius penkiomis dešimtimis milijonų dolerių metams. Važiuotės viršininkui Bingham įsakyta pateikti raportą, kur ir kiek jis galėtų sutaupyti.

Vienu pasiūlymų miestiniame plane yra sustabdyti busais patarnavimą tose vietose, kurias gali aptarnauti subways.

Ar tą galės įvykdyti, tai jau kita problema. Jeigu visuomenė valdytų viską, būtų lengva. Sustabdant linijas, jų darbininkus perkeltų į kitus darbus ir baigta. Bet dabar, kompanijoms valdant, linijas sustabdžius, darbininkai būtų išmetami iš darbo. Ir kompanijos nenori trauktis iš pelningo biznio. Dėl to iš abiejų pusių yra pasipriešinimo.

Brooklyne magistratas teisėjas Clarence Wilson, negras, paskirtas šeimos reikalams teismo teisėju. Tarnybos laikas yra 10 metų, alga $19,500 metams.

AFL ir CIO žada kovoti prieš rendų kėlimą

New Yorko Valstijos Seimelio abu butai priėmė bilius, kuriais pakeliama rendos po 15 nuošimčių. Pakėlimai jeis galion gegužės 1-mą.

Biliai taps įstatymu kai tik gubernatorius Dewey juos pasirašys. Kadangi pats gubernatorius rendų kontrolės panaikinimo nori, tad spėjama, jog tiktai didelis darbo liaudies spaudimas sustabdytų ji nuo pasirašymo šių rendoms kelti bilių.

American Labor Party pirmininkas Vito Marcantonio paskelbė, kad jo organizacija išleido atvirutes, raginančias gubernatorių Dewey nepasirašyti rendų kėlimo bilius.

Rendų kėlimas nutartas dviemis atskirais biliais. Vienas jų leidžia kelti apartmentų rendas 15 nuošimčių virš, kiek buvo už tą apartmentą mokama 1943 metais. Antrasis nusako leisti pakelti 15 nuošimčių rendas virš buvusių 1947 metais rendų rąštiems ir visokiems biznio reikalams. Liečia tas, kurių suma nėra aukštesnė $300 per mėnesį ir kurios nėra surištos kontraktais.

Visiškai panaikino kontrolę toms bizniškoms patalpoms, už kurias jau yra mokama po $300 ar daugiau per mėnesį.

AFL sekretorius Hanover pareiškė, jog jo organizacija kovos prieš aukštesnes rendas. Ir kad to unijų centro delegacija lankysis pas gubernatorių Dewey reikalauti, kad jis nepasirašytų. Hanover mano, kad veikla dar gali pakėlimą atmesti. AFL nesipriešins kėlimui rendų brangiems butams, tik paprastiems.

CIO sekretorius Harold Garno sakė, kad ir jo organizacija taipgi planuoja veiklą. Tikisi radio, televizijos programų, lapelių ir kitokių priemonių mobilizuoti žmones, kad masiniai veiksmai sustabdytų rendų kėlimą.

Ragino atšaukti Walter-McCarran Aktą

New Yorko Valstijos Seimelio atstovų butas (Assembly) priėmė rezoliuciją, kuria paragina Kongresą atšaukti prieš sveturgimius ir prieš darbininkus atsuktą Walter-McCarran Aktą.

Diena anksčiau Senatas buvo tokią pat rezoliuciją atmetęs. Taigi, Seimelis pasidalino tuo svarbiu klausimu.

Vaikas nakvojo sunkvežimyje

Eddie Hintz, 8 metų, antradienio vakarą neparėjo namo vakarieniauti nei nakvoti. Bile atvejų iš to tėvams būtų didelė rūpestis. Tačiau dėl Eddie jo motinai viskas vaizdavosi dar baisiau. Priežastis: prieš keletą metų jos vyras, to vaiko tėvas, buvo pajūrio raketierių nušautas. Ji buvo viena liūdytojų prieš blogdarius. Ir ji pamanė, kad kerštinčiai vaiką pagrobė.

Policija vaiko ieškojo pėsi visą naktį. Išaušus sekamam rytui, jį pamatė išlipant iš sunkvežimio. Jis užsimiršęs laiku pareiti vakarienės ir po to bijojęs eiti namo.

Gal perdaug kalbėjo

Perskyrų su vyru byloje Mrs. Anna Genovese tiek daug prikalbėjo apie savo vyro įvairius raketieriškus biznius ir iš jų pelnus, kad kelios valdinės įstaigos susidomėjo. Dabar jos ieško, nori paklausinėti apie visą tai plačiau, bet jos neranda.

Dėl jos dingimo spėliojama, kad gal ji perdaug išsikalbėjo norėdama parodyti vyrą turtingu ir gauti daugiau alimonijos. O gal ir išsigando buvusių savo prietelių, vyro sandarbininkų gengsterių keršto.

Brooklynietis Zavel Rosen, kandidatas į rabinus, 23 m., užsimušė nukritęs nuo 6 aukštų namo stogo.

Siūlo įvesti vieną registraciją

New Yorke vis garsiau kalbama, kad reikėtų įvesti vienkartinę piliečių registraciją balsavimams. Tokias vienkartines turi tūlos kitos valstijos. Mūsų mieste pilietis turi persiregistruoti prieš kiekvienus balsavimus. Tas sudaro miestui nemažai išlaidų ir sutrukdo daug piliečių nuo balsavimo.

KRISLAI

(Tąsa nuo pirmo puslapio)

Štai dar vienas kapitalistinės beprotystės padarinys. Valdžia jau turi supirkusi ir suvertusi į sandėlius apie porą šimtų milijonų svarų sviesto. Ir kasdien vis dar daugiau perka, verčia į sandėlius ir pūdo. Perka pinigais iš valstybės iždo. Į marketą sviesto neleidžia, nei biedniems žmonėms už dyką neduoda.

Perka ir pūdo tiktai tam, kad maisto trustas galėtų sviesto kainą laikyti iškėlęs iki debesų.

Prieš rašysiant šiuos krislus, užėjau krautuvėn ir nusipirkau pusę svaro sūdyto suplakto sviesto. Užmokėjau lygiai 51 centą. Tiktai už pusę svaro!

Prezidentas Trumanas naikino bulves, prezidentas Eisenhoweris—sviestą. Skirtumas labai mažas.

PRAGIEDOKIM SU ŠPOKAIS!

KONCERTAS ir BANKETAS

Rengia Laisvės Bendrovė pasilinksminimui pavasario džiaugsmu. Geri bufeto pietūs ir nepaprastai graži programa, kurią duos:

LEON YONIK, baritonas

SUZANA KAZOKYTĖ, sopranas

AIDO CHORAS, vad. MILDRED STENSLER
ŠOKIKIŲ GRUPĖ, vad. RUTH BELL
JONAS VELIČKA duos smuiko solų.
FRANK BALEVIČIUS, akompanistas.

Sekmad., Kovo-March 29

Prasidės 3 val. dieną. Pietūs tuojau po programos.
Įžanga nemokama. Prašome nesivėlinti.

Liberty Auditorium

110-06 Atlantic Ave., Richmond Hill, N. Y.

Kviečiame iš visos plačiosios apylinkės atsilankyti į šį gražų parengimą. Pasinaudokit puikiu koncertu ir nepaprastai įdomia programa. *Reng. Komisija.*

NEW YORK
MALE and FEMALE

PLAUKŲ GARBINIUOTOJAI
MANIKIŪRISTAI
Patyrę visame darbe. Nuolat. Gera alga. Kreipkitės:
JIMMY'S BEAUTY SALON
222 E. 170th St.
Bronx
JE. 6-8708
(56-58)

HELP WANTED—FEMALE

OPERATORĖS ir DARBŲ IŠNEŠIOTOJOS reikalingos. Patyrusios. Darbas prie bliuskių. Darbas skiriamas. Visais šiftais, taipgi daliai laiko. Gera alga. Kreipkitės.
HARVIN SPORTSWEAR
32-07 Junction Blvd.,
Corona, L. I.

REIKALINGOS OPERATORĖS
Prie Singer ir Merrow Mašinų. Nuolatinis darbas; gera alga. Geros darbo sąlygos. Kreipkitės:
H. ZIMMER SPORTSWEAR
254 Wallabout St. (5-tas aukšt.)
Brooklyn, N. Y.
(blokas nuo Nostrand Ave.)
(56-58)

PLAUKŲ GARBINIUOTOJA-MANIKIŪRISTĖ
Patyrusi. Abelnam grožės darbui operatorė. Nuolatinis darbas; gera alga. Gera darbo atmosfera. Kreipkitės:
BARBARA'S BEAUTY SALON
200 — 72nd St.,
N. Y. C.
Tel. RH. 4-8766
(56-60)

BRILIANTŲ IDĖJĖJOS
Patyrę prie briliantinių retežėlių dirbimo (kick press). Nuolatinis darbas; gera alga. Geros darbo sąlygos. Kreipkitės:
CRESTHILL NOVELTIES, INC.
366 West Broadway
N. Y. C.
Skambinkite: **CA. 6-4197**
(56-58)

OPERATORĖS
Dirbti prie vyrų ir moteriškų drabužių. Nuolatinis darbas; gera alga. Geros darbo sąlygos. Kreipkitės:
JOSIE G. SPORTSWEAR
376 Wilson Ave.
Brooklyn
HY. 7-0679
(Arti Myrtle ir Knickerbocker Aves.)
(56-62)

OPERATORĖS PRIE BLIUSKIŲ
Nuolatinis darbas; gera alga. Geros darbo sąlygos. Kreipkitės:
M. & M. CONTRACTING CO.,
1080 Bedford Ave.,
Brooklyn.
UL. 7-9426.
(56-60)

OPERATORĖS
Patyrusios prie Sijonų. Puiki alga. Nuolat. Geros sąlygos.
SYRET SPORTSWEAR
260 W. 36th St., N.Y.C.—7-tos 1.
CH. 4-4440
(56-60)

BLINDSTITCH OPERATORĖS
Patyrusios. Nuolatinis darbas, gera mokestis. Puikios darbo sąlygos.
Kreipkitės:
V E N U S
58 W. 25th St., N. Y. C.
(55-57)

REIKALINGOS OPERATORĖS
Patyrusios ant visokių mašinų dirbti prie Babies Overalls. Gera mokestis, puikios darbo sąlygos. Kreipkitės:
C. & L. OVERALLS CO. INC.
451 Broadway, N. Y. C.
(55-57)

BINDERY
Patyrusios Carbon Collators, nuolatinis darbas, gera mokestis, apmokamos vakacijos, puikios darbo sąlygos. Kreipkitės:
NOVELTY BINDING & RULING CO.
30 Ferry St., N. Y. C.
BE. 3-3493
(55-59)

Monique de la Bruchollerie, francūzė pianistė, koncertuos Carnegie Hall šio sekmadienio vakaro 8:30, kovo 22-rą. Carnegie Hall randasi prie 57th St. ir 7th Ave., New Yorke. Įžanga nuo $1.20 iki $3.00.

PHILADELPHIA, PA.

FOR SALE

APPROXIMATELY 350 3-WHEEL PLATFORM TRUCKS 36"x48"

CAN BE EXAMINED BY APPOINTMENT

CALL LOCUST 7-4000 EXTENSION 307

(53-60)

Philadelphia, Pa.
HELP WANTED—MALE

MACHINIST. Die Repair and small tools. Experienced. Steady work; good working conditions. Apply in person. See **Mr. Ball.** J. STORTZ & SON, 210 Vine Street.
(55-61)

AUTO MECHANIC
A first class man can earn between $85 to $115 weekly under our new plan. Enjoy the benefits of hospital and medical surgical service, free $2000 group insurance. 6 paid holidays and liberal vacation plan. Work in one of the finest equipped shops in the U. S. Apply 9 A. M. to 4 P. M. **Dick Theiss,** Service Manager. RANDOLPH CHEVROLET INC., 1759 Haddon Ave., Camden. Emerson 5-2000. After 6 P. M.—PI. 2-6547W.
(56-58)

NEW YORK REAL ESTATE

1000 HOME REALTY CORP.
Atidaro savo 2 modelių žemom kainom, vienos šeimos namus. Nustatyta kiekvienam prieinamom kainom.
501 St. Lawrence Ave., Bronx, N. Y.
(55-57)

Ūkis Pardavimui
N. Y. Valst.

Pieninyčia — 20 Holstein melžiamų karvių; pakankamai šieno ir vietos ganymui. Ūkio bakūžė su įtaisymais. Cementuotas kelias. $17,000 —Mortgage $8,000.

Ūkiška Vieta — Rd. 28, Otsego County. Puiku dėl stubelių (cabins); medinės medžiagos ant vietos statymui 15 stubelių. Maudynės. Moderninis namas su 10 kambarių. $7,000 — Susitarimai (terms).
SPETLAND-FARM-SPECIALIST
196-08 Hillside Ave.,
Hollis, L. I.
HO. 5-8091.
(56-58)

Real Estate
IEŠKOTE FARMOS?
Randasi puiki Farma Newburgh in Marlboro, N. Y., 70 mylių nuo New Yorko miesto ant Route 9W — 20 akrų; lengvai perskiriama į 4 sklypus. Vienas 5 kambarių vasarnamis ir vienas 6 kambarių namukas. Neseniai pabudavoti. Skambinkite **Yonkers 5-6857;** Tuckahoe — **3-1573.**
DE RIENZO, 48 Circuit Ave.,
Tuckahoe, N. Y.
(56-58)

PARDAVIMAI

Parsiduoda 4 šeimų mūrinis namas su visais moderniniais įrengimais. Šiltas vanduo, aliejum apšildomas. Puiki sekcija, arti parko. Prašome kreiptis: MRS. ROSE CURCIO, 218 Sunnyside Ave., Brooklyn, N. Y. APplegate 7-5043.
(Skambinkite tik dienos laiku.)
(54-56)

REIKALAVIMAI

Reikalinga apysenė moteriškė namų ruošai. Mokanti šiek-tiek angliškai, ieškanti gerų namų, taipgi mylinti vaikus. Gaus privatinį kambarį ir vonę, priskaitant algą.
Tel. GArden City 7-7609M.
(53-56)

Reikalingos patyrusios operatorės apdarytojos ir rumbuotojos (Binders-Hemmers); taipgi prie paprasto siuvimo ant Singer mašinos. Nuolatinis darbas. DEERFIELD MILLS, 68 Jay Street, Brooklyn, N. Y.
ULster 5-5701.
(54-58)

Reikalingas Bartenderis
Reikalingas bartenderis dirbti naktimis. Dėl daugiau informacijų prašome kreipti sekamu adresu: 426 South 5th St. Brooklyn, N. Y. Klauskite Joseph Lugauskas.
(54-56)

Philadelphia, Pa.
HELP WANTED—FEMALE

BANK POSITIONS. Several young ladies to work in our bookkeeping and proof department, no experience necessary; pleasant working conditions. For interview call PL. 7141.
(56-59)

CLERK TYPIST
Experienced or inexperienced. Good starting salary. 5 day week. Steady position. Good working conditions. Liberal Employee benefits. Phone: KI. 5-3800. **Mr. Daniels.**
THORNTON FULLER CO.
(56-58)

TYPIST. Full or part time. Experienced. Knowledge of shorthand helpful. Steady position. Apply in person. RADIO ELECTRIC, 701 Arch St. 2nd floor.
(56-58)

HOUSEWORK-COOK; light laundry. Ranch house; private room and shower. Must like children. Permanent position for right woman. Vicinity Fort Washington. Call **Ambler 2587** between 9 & 12 A. M.
(56-58)

HOUSEKEEPER. Cooking and downstairs work. Sleep in, own room and bath. Steady position, $35 week. Other help kept. Good home for right woman. Phone for interview. OGONTZ 1027.
(55-61)

MALE and FEMALE

COUPLE. Cooking and general housework. Must have experience and references. Sleep in; own living quarters. Phone **Midway 2-5328.**
(56-58)

MAN & WIFE. Honest, congenial, middle age. No children. Man to work with manager of Poultry farm wife to do housework and ironing. Call SUNNY HILL FARM. Burlington 3-0414.
(52-58)

Užrašyk Laisvę Savo Draugui.

Dr. A. Petrika
DANTŲ GYDYTOJAS
221 South 4th Street
BROOKLYN, N. Y.
Tel. EVergreen 7-6868
VALANDOS:
9—12 ryte; 1—8 vakare
Penktadieniais uždaryta

TONY'S
UP-TO-DATE
BARBER SHOP
ANTANAS LEIMONAS
Savininkas
306 UNION AVENUE
Brooklyn, N. Y.
Gerai Patyrę Barberiai

PEIST LANE DRUGS, Inc.
405 So. 4th Street
Cor. Hewes St.
Brooklyn, N. Y.
Visoki vaistai, kosmetikai, kūdikiam reikmenys, įvairūs daiktėliai, ligonių kambariui reikmenys —už griežtai žemas kainas.
MAX PEIST, Ph. G.
Receptų Specialistai:
EDWIN LANE, Ph. G.
Tel. EV. 7-6233

VIrginia 9-6125
PETER GUSTAITIS, JR., M. D.
MODERNINĖS MAŠINOS VIDUJINIŲ LIGŲ TYRIMUI
2-3; 6-8 P. M.
By Appointment
Except Thurs. & Holidays
87-20 85th Street
WOODHAVEN, L. I., N. Y.

PETRAS KAPISKAS
IR
VINCAS SODAITIS
Užlaiko puikų
BAR & GRILL
32 Ten Eyck St. Brooklyn, N. Y.
Telephone EVergreen 4-8174